

**RAZVOJNI CENTER
SRCA SLOVENIJE**

DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

POROČILO O DELU RAZVOJNEGA CENTRA SRCA SLOVENIJE, d. o. o. ZA LETO 2023

Pripravili:

- Mojca Štepic, direktorica
- Anita Molka, strokovna sodelavka za razvoj podjetništva
- Tina Pregel, strokovna sodelavka za okolje
- Mija Bokal, strokovna sodelavka za razvoj okolja
- Mitja Bratun, strokovni sodelavec za podjetništvo
- Suzana Medved, strokovna sodelavka za finance in računovodstvo

Nadzorni svet družbe je poročilo obravnaval in potrdil na 9. seji, dne 14. 5. 2024.

Litija, marec 2024

Vsebina

1. USTANOVITEV DRUŽBE, AKT IN PREDPISI, KI UREJAJO DELOVANJE.....	3
2. OBJEKT, LOKACIJE, ORGANIZACIJA DELA IN UPRAVLJANJE	4
3. OPREMA IN VREDNEJŠA SREDSTVA ZA DELO	7
4. ZAPOSLENI	8
5. ZAKAJ RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE IN KLJUČNI REZULTATI POSLOVANJA ZA LETO 2023.....	11
6. IZVEDENI PROJEKTI IN AKTIVNOSTI V LETU 2023.....	13
6.1 EVROPSKI PROJEKTI.....	13
6.2 DRUGE AKTIVNOSTI ZA OBČINE VKLJUČENE V RAZVOJNO PARTNERSTVO SREDIŠČA SLOVENIJE	19
6.3 KOLEKTIVNA BLAGOVNA ZNAMKA SRCE SLOVENIJE (KBZ)	23
6.4 MREŽA ROKODELCEV SRCA SLOVENIJE IN KONZORCIJ ROKODELSKIH CENTROV SLOVENIJE	25
6.5 SPOT REGISTRACIJSKA TOČKA LITIJA	27
6.6 LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA SRCE SLOVENIJE (LAS)	28
6.7 UPRAVLJANJE TURIZMA V OKVIRU KONCESIJE	37
7. ŠTUDIJSKI OBISKI IN DOGODKI V ŠTEVILKAH V LETU 2023	45
8. PODROČJA SODELOVANJA	47
9. CILJI IN KAZALNIKI REZULTATOV	48
9.1 DOSEŽENI IN NEDOSEŽENI CILJI V LETU 2023	48
9.2 NAČRTOVANI CILJI ZA LETO 2024.....	53
9.3 METODOLOGIJE ZA SPREMLJANJE DOSEGANJA CILJEV.....	54
10. NAJVEČJE TEŽAVE PRI DELOVANJU/IZVAJANJU PROGRAMOV	55
11. OCENA TVEGANJ ZA RAZVOJ IN DELOVANJE DRUŽBE V PRIHODNOSTI.....	56
12. KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO IN UPORABNIKI STORITEV	57

1. USTANOVITEV DRUŽBE, AKT IN PREDPISI, KI UREJAJO DELOVANJE

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: RCSS) je neprofitna družba, katere cilj v skladu z aktom o ustanovitvi je izvajanje razvojnih, strokovnih in pospeševalnih nalog za območno razvojno partnerstvo.

S sklepom o preoblikovanju zavoda Center za razvoj Litija v družbo z omejeno odgovornostjo se je zavod Center za razvoj Litija, ki je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi zavoda Podjetniški center Litija, in se je preimenoval v Center za razvoj Litija na podlagi Odloka o spremembi odloka o ustanovitvi zavoda Podjetniški center Litija, preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo.

Ustanovitelj in edini **lastnik družbe je Občina Litija**.

RCSS deluje v skladu z aktom o ustanovitvi družbe Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. (sklep 6. redne seje Občinskega sveta Občine Litija z dne 8.6.2011 in zadnji čistopis akta o ustanovitvi družbe z dne 10.5.2021).

Glavni predpisi, ki urejajo delovanje RCSS:

- Akt o ustanovitvi družbe RCSS
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-3)
- Pravilnik o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v družbi RCSS
- Pravilnik o letnem dopustu in drugih odsotnosti z dela
- Pravilnik o potnih nalogih, obračunu in izplačilu stroškov v zvezi z delom
- Pravilnik o blagajniškem poslovanju
- Pravilnik o ravnanju v primeru suma alkoholiziranosti in prisotnosti drog ali drugih substanc na delovnem mestu v podjetju RCSS
- Pravilnik o ukrepanju ob nevarnosti za nasilje tretjih oseb v podjetju RCSS
- Pravilnik o ukrepih za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnem mestu
- Interni akt o popisu poslovnih prostorov, dodelitvi oznak poslovnim prostorom in pravilih za dodeljevanje zaporednih števil računov

2. OBJEKT, LOKACIJE, ORGANIZACIJA DELA IN UPRAVLJANJE

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. je družba za izvajanje razvojnih, strokovnih in pospeševalnih nalog za območno razvojno partnerstvo.

Družba posluje pod imenom: Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o.

Sedež družbe: Kidričeva cesta 1, Litija

Lokacije družbe

Organizirane oblike dela so se v letu 2023 izvajale na lokaciji sedeža podjetja na naslovu Kidričeva cesta 1 v Litiji ter v Turistično informacijskem centru Litija, Valvazorjev trg 8 v Litiji ter v Rudniku Sitarjevec Litija na Sitarjevski cesti v Litiji.

Dejavnosti družbe

46.190 Nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov
47.789 Trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah
58.110 Izdajanje knjig
58.130 Izdajanje časopisov
58.140 Izdajanje revij in periodike
58.190 Drugo založništvo
58.290 Izdajanje drugih računalniških programov
59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
62.010 Računalniško programiranje
62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih
62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov
62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti
63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
63.120 Obratovanje spletnih portalov
63.990 Druge dejavnosti informacijskih storitev
68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin
69.103 Druge pravne dejavnosti
69.200 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti; davčno svetovanje
70.210 Dejavnost stikov z javnostjo
70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje
72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije
72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike
73.110 Dejavnost oglaševalskih agencij
73.120 Posredovanje oglaševalskega prostora

73.200 Raziskovanje trga in javnega mnenja
74.300 Prevajanje in tolmačenje
74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
77.400 Dajanje pravic uporabe intelektualne lastnine v zakup, razen avtorsko zaščitene del
78.100 Dejavnost pri iskanju zaposlitve
78.200 Posredovanje začasne delovne sile
78.300 Druga oskrba s človeškimi viri
79.110 Dejavnost potovalnih agencij
79.120 Dejavnost organizatorjev potovanj
79.900 Rezervacije in druge s potovanji povezane dejavnosti
82.110 Nudenje celovitih pisarniških storitev
82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti
82.200 Dejavnost klicnih centrov
82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj
82.910 Zbiranje terjatev in ocenjevanje kreditne sposobnosti
82.990 Drugje nerazvrščene spremljajoče dejavnosti za poslovanje
84.130 Urejanje gospodarskih področij za učinkovitejše poslovanje
85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje
91.020 Dejavnost muzejev
94.120 Dejavnost strokovnih združenj

Organi družbe

V skladu z aktom o ustanovitvi ima družba naslednje organe:

- ustanovitelj,
- direktor,
- nadzorni svet (v letu 2023 sta bili izvedeni 7. in 8. seja).

Splošni dokumenti družbe

Družba dokumentira načrt poteka dela in njegovo realizacijo z naslednjimi splošnimi dokumenti:

- letni programi dela Razvojnega partnerstva središča Slovenije (za Občine Kamnik, Litija, Lukovica, Mengeš, Šmartno pri Litiji),
- letni načrt aktivnosti za LAS Srce Slovenije,
- Razvojne usmeritve turizma v občini Litija 2022 – 2026,
- Letni načrt razvoja turizma v občini Litija,
- letno poslovno in finančno poročilo o delu, ki vsebuje tudi poglavje o načrtovanih ciljih za naslednje leto.

Certifikati in članstvo v združenjih

Razvojni center Srca Slovenije ima naslednje certifikate:

- EGO – European Green Office – certifikat za evropsko zeleno pisarno, dobra okoljska praksa pri pisarniški dejavnosti, 2013
- Certifikat »Learning Brand« za Učečo se organizacijo, 2016

Razvojni center Srca Slovenije je član naslednjih mrež oz. združenj:

- Lokalna akcijska skupina Srce Slovenije
- Društvo za razvoj slovenskega podeželja
- Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije
- Konzorcij ZORA – Združenje območnih razvojnih agencij
- CESIE – European centre for studies and initiatives
- SRIPT – Streteško razvojno inovacijsko partnerstvo za turizem
- Mreža KBZ - Mreža kolektivnih blagovnih znamk, vzpostavljenih po modelu Izvorno slovensko

3. OPREMA IN VREDNEJŠA SREDSTVA ZA DELO

Razvojni center Srca Slovenije, d.o.o. je lastnik dveh nepremičnin: ID znak del stavbe 1838-166-1 in ID znak del stavbe 1838-166-3 (TIC Litija in Terca d.o.o.).

V najemu ima poslovne in arhivske prostore na naslovu Kidričeva cesta 1, Litija (sklenjena pogodba s podjetjem LITUS d.o.o.: 4 pisarne v skupni izmeri 80,12 m² in souporabo hodnika in sanitarij ter kletni prostori za namene arhiva v skupni izmeri 37m². V prostorih se nahaja tudi LAS pisarna.

Od 1.1.2022 ima družba v upravljanju rudnik Sitarjevec (ploščad pred vhodom v rudnik, izvozni rov, glavni rov; vključno z vso opremo v njem) na osnovi Koncesijske pogodbe o izvajanju izbirne gospodarske javne službe organiziranja in izvajanja spodbujanja razvoja turizma v občini Litija, sklenjene z Občino Litija.

Osnovna sredstva

V letu 2023 so bila nabavljena naslednja osnovna sredstva:

- ASUS Zenbook
- 3x VR očala
- 5x pisarniški stol

Družba beleži še neodpisano vrednost v skupni višini 129.398,48 EUR za naslednja osnovna sredstva:

- pohištvo za pop up razstavni prostor za uporabo v co-working prostorih RISE Litija – Šmartno (20% amortizacijska stopnja) v neodpisani vrednosti 854,00 EUR.
- 3 kosi servisnih stojal za popravilo koles (20 % amortizacijska stopnja) v neodpisani vrednosti 252,38 EUR
- nepremičnina z ID znakom del stavbe 1838-166-3 v izmeri 43,50 m², v neodpisani vrednosti 56.931,30 EUR
- nepremičnina z ID znakom del stavbe 1838-166-1 v izmeri 49,97 m², v neodpisani vrednosti 66.703,50 EUR
- monitor 3 kosi za uporabo na lokaciji RCSS v skupni neodpisani vrednosti 85,68 EUR
- strežnik v neodpisani vrednosti 951,41 EUR
- dron Mavic mini v neodpisani vrednosti 194,62 EUR
- prenosnik 2 kosa na lokaciji TIC v skupni neodpisani vrednosti 303,60 EUR
- monitor 2 kosa za uporabno na lokaciji TIC v skupni neodpisani vrednosti 128,50 EUR
- zgoraj navedena osnovna sredstva, kupljena v letu 2023.

Ostala osnovna sredstva so že amortizirana.

4. ZAPOSLENI

Ekipa sodelavcev Razvojnega centra Srca Slovenije

Tabela 1: Zaposleni v RCSS v letu 2023

Zap. št.	Delovno mesto	Čas zaposlitve	Zaposlitev na dan 31.12.2023
1.	Anamarija Fortuna, namestnik direktorja	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
2.	Anita Molka, strokovni sodelavec za razvoj podjetništva	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
3.	Jasna Presečki, strokovni sodelavec za razvoj turizma	Določen čas, 6.3.2023 – 30.4.2024	da
4.	Klavdija Vidic, javna dela	Določen čas, 1.3.2023 – 31.12.2023	da
5.	Marija Bokal, strokovni sodelavec za razvoj okolja	Določen čas, 16.3.2018 – 31.5.2019, 1.4.2019 – 31.5.2019, 1.6.2019 – 31.12.2019, 1.1.2020 – 31.12.2020, 6.3.2020 – 31.12.2020, 1.1.2021 – 31.12.2021, 1.1.2022 – 31.12.2022, polni delovni čas, 1.11.2022 – 31.12.2023, skrajšan delovni čas, 30 ur tedensko	da
6.	Mitja Bratun, strokovni sodelavec za podjetništvo	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
7.	Mojca Hauptman, strokovni sodelavec za razvoj turizma	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
8.	Mojca Štepic, direktor	Določen čas, 1.5.2019 – 30.4.2020, 1.5.2020 – 31.10.2020, 1.6.2020 – 31.5.2025, polni delovni čas	da
9.	Nina Mravlje, strokovni sodelavec za razvoj turizma	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
10.	Suzana Medved, strokovni sodelavec za finance in računovodstvo	Nedoločen čas, polni delovni čas	da
11.	Martina Pregel, strokovni sodelavec za okolje	Določen čas, 12.12.2018 – 12.12.2019, 13.12.2019 – 30.6.2020, 6.3.2020 – 31.12.2020, 1.1.2021 – 31.12.2021, 1.1.2022 – 30.4.2024, polni delovni čas	da
12.	Tina Vatovec, strokovni sodelavec za razvoj okolja	Določen čas, 8.12.2017 – 31.12.2021, 1.4.2019 – 31.12.2021, 1.1.2022 – 31.12.2022, 1.1.2023 – 31.12.2023, skrajšan delovni čas, 30 ur tedensko	da

Za nedoločen čas je bilo zaposlenih 6 oseb za polno delovno obveznost, in sicer na delovnih mestih namestnik direktorja, strokovni sodelavec za razvoj podjetništva, strokovni sodelavec za razvoj turizma, strokovni sodelavec za podjetništvo in strokovni sodelavec za finance in računovodstvo.

Za določen čas je bilo zaposlenih 6 oseb, od tega 4 za polno delovno obveznost in 2 za skrajšano delovno obveznost: 2 strokovna sodelavca za razvoj okolja, 1 strokovni sodelavec za okolje, 1 strokovni sodelavec za razvoj turizma, 1 zaposleni preko javnih del in 1 direktor.

3 zaposleni so izvajali pretežno naloge in aktivnosti Vodilnega partnerja LAS Srce Slovenije, 1 zaposleni naloge s področja financ in računovodstva, 1 zaposleni vodstvene naloge, 2 zaposlena naloge s področja turizma, ostali 3-je so bili zaposleni na področjih drugega projektnega dela.

Na dan 31.12.2023 je bilo zaposlenih 12 oseb.

Tabela 2: Število zaposlenih v RCSS v na dan 31.12. v obdobju 2018 - 2023

31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
12	10	8	9	9	12

Izobraževanja in usposabljanja kadrov

Zaposleni so se izobraževali v skladu z izraženimi potrebami preko udeležbe na delavnicah, seminarjih in drugih dogodkih, ki se nanašajo na njihova delovna področja, prav tako pa preko izvajanja nacionalnih in evropskih projektov, kjer ob delu pridobivajo znanja s področja vodenja projektov in različna specifična tematska znanja.

V letu 2023 so se zaposleni udeležili 25 izobraževanj: Podjetniški zajtrk 2023 - kje bodo nepovratna sredstva (organizator: Tiko Pro), Predstavitev aktualnih in najavljenih razpisov (organizator: MGTŠ), Intelktualna lastnina - osnove (organizator: Urad RS za intelektualno lastnino), Povezani zmoremo več in bolje (organizator: STO), Smart Villages (organizator: CLLD), Priprava SLR 2024-27 (organizator: CLLD), Interreg SI-HR (organizator: Skupni sekretariat SI-HR), Komunikacijska strategija na programu Interreg Europe (organizator: Interreg Europe), Akademija digitalnega marketinga: Strategija blagovne znamke (organizator: SRIPT), Akademija digitalnega marketinga: Optimizacija SEO (organizator: SRIPT), Akademija digitalnega marketinga: Trženje vsebin in pisanje besedil (organizator: SRIPT), Investicijska dokumentacija (organizator: Inštitut za javno-zasebno partnerstvo), Zakon o upravnem postopku (organizator: Inštitut za javno-zasebno partnerstvo), Poznavanje gradbenih postopkov pri projektih LAS (organizator: DRSP), Aktualni in bodoči javni razpisi (organizator: SPOT Goriška), 2nd call LA webinar (organizator: Danube Region Programme), delavnica Trajnostno in krožno - ključni sestavini uspeha (organizator: RRA Zasavje), Komunikacijski trening (organizator: Interreg Alpine Space), 2 delavnici Digitalni mojster (organizator: Ministrstvo za digitalno preobrazbo), CLLD/LEADER Workshop (organizator: EU CAP Network), delavnica za pripravo vizije Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije (organizator: RA Škofja Loka), 3 delavnice Pametni turizem (organizator: Zavod Goodplace).

Financiranje stroškov dela

Stroški dela redno zaposlenih so financirani iz:

- potrjenih nacionalnih in evropskih projektov (pretežno sredstva ESRR),
- programa Razvojnega partnerstva središča Slovenije (sofinanciranje vključenih občin Kamnik, Litija, Lukovica, Mengeš, Šmartno pri Litiji),
- programa LAS Srce Slovenije (sredstva EKSRP in ESRR, sofinanciranje vključenih občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče, Šmartno pri Litiji),

- koncesijske dejavnosti,
- lastne tržne dejavnosti,
- javnih del (1 zaposlena).

5. ZAKAJ RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE IN KLJUČNI REZULTATI POSLOVANJA ZA LETO 2023

Razvojni center Srca Slovenije je priznan ter prepoznan akter evropskega in nacionalnega okolja za spodbujanje, pospeševanje in izvajanje strokovnih nalog na področju turizma, podjetništva in okolja. Je organizacija, ki s strokovno podkovanim kadrom vključuje različne deležnike lokalnega okolja v izvajanje različnih dejavnosti: projekte, delavnice, usposabljanja, okrogle mize, konference, oblikovanje, pisanje ter izdajanje različnih gradiv in literature, promocijo, mreženje na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni itd.

Ob tem ima RCSS tudi dolgoletne izkušnje pri upravljanju Lokalne akcijske skupine Srce Slovenije za območje občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji, ki jih deli in širi tudi na druga geografska področja s ciljem prenosa dobrih praks ter spodbujanja novih projektov, ki izboljšujejo kakovost življenja na podeželju. RCSS zagotavlja delovanje organov LAS, izvaja lokalno razvojno strategijo, izvaja informiranje in promocijo ter izobraževanja in usposabljanja.

Razvojni center Srca Slovenije prinaša na območje nove projekte, z njimi pa znanja in veščine za različne deležnike, ki omogočajo nadgradnjo njihovega udejstvovanja na področju turizma, podjetništva in okolja. Doslej je RCSS sodeloval/sodeluje v 51 mednarodnih projektih (vrednost skupaj 5,7 mio EUR) s 381 partnerji iz 36 različnih držav, ki so se izvajali na 18-ih različnih evropskih programih. Vključene nosilne tematike projektov so bile: odgovorne raziskave in inovacije, pešačenje, kolesarjenje, zeleni, trajnostni in aktivni turizem, turizem za seniorje, digitalna participacija mladih, spodbujanje (socialnega) podjetništva med mladimi, neodvisno življenje starejših, starosti prijazna okolja, storitve za starejše in njihove neformalne oskrbovalce, prenos rokodelskih znanj na mlade, izboljšanje energetske učinkovitosti, vodni viri, zeleno podjetništvo, mikrofinanciranje, trajnostno načrtovanje mobilnosti, merjenje inovativnosti, lokalna hrana in lokalni produkti, podporni programi in okolja za MSP, vrednotenje nesnovne kulturne dediščine ter poklicno usposabljanje na podeželju.

Ključni vsebinski rezultati in dosežki poslovanja v letu 2023:

- Že šesto leto zapored smo **ustvarili pozitiven poslovni izid** (13.837,12 EUR čistega dobička v letu 2023).
- Pridobili **3 nove EU projekte**.
- Skupaj **izvajali 9 različnih evropskih projektov** v skupni **višini sofinanciranja 1.019.964,77 EUR**, od tega 1 projekt z 90% sofinanciranjem, 1 projekt z 80% sofinanciranjem, 1 projekt s 85% sofinanciranjem EU in 6 evropskih projektov s 100% financiranjem.
- Skupaj izvajali **12 različnih LAS projektov** v skupni **višini sofinanciranja za LAS 142.129,50 EUR**, od tega 1 projekt brez sofinanciranja, 4 projekte s 65% sofinanciranjem, 5 projektov z 80% sofinanciranjem in 2 projekta s 85% sofinanciranjem.
- **Uspešno zaključili** 2 evropska projekta in 2 projekta sodelovanja med LAS-i.
- Projekte upravičencev iz prejšnjih LAS pozivov **sofinancirali v višini 519.051,03 EUR** (izplačila upravičencem v letu 2023).
- **Formalno vzpostavili LAS Srce Slovenije** za nadaljevanja delovanja v obdobju 2021–2027 s 76 člani.
- **Pripravili in potrdili novo Strategijo lokalnega razvoja LAS 2021–2027** s širokim sodelovanjem lokalnih deležnikov (preko 200).
- Organizirali **51 brezplačnih dogodkov**, ki se jih je udeležilo 3.359 oseb, od tega 286 iz Litije.
- Naše območje in delo aktivno **predstavljali na 4-ih mednarodnih dogodkih**, ki se jih je udeležilo 390 oseb.
- Izvedli **14 študijskih obiskov** oz. ogledov dobrih praks v tujini, ki se jih je udeležilo 20 oseb iz Litije.

- Odprli **nove tematike**, ki so v koraku s časom in pri tem spodbujali, svetovali, izobraževali ter usposabljali posameznike in organizacije na območju, da se vanje aktivno vključijo.
- Preko SPOT registracijske točke **izvedli 298 postopkov za podjetnike**, od tega 152 za poslovne subjekte iz občine Litija.
- Izvedli **certificiranje rokodelskih in prehranskih izdelkov ter nove kategorije – »vodena doživetja«** ter organizirali slavnostno podelitev certifikatov iz 6. ocenjevanja.
- Koordinirali izdelavo kriznega načrta za turizem ter izvajali 3 različna anketiranja (za turiste in dnevne obiskovalce, turistične ponudnike in prebivalce) destinacije Litija – Šmartno pri Litiji **v okviru Slovenia Green Bronze**.
- So-organizirali **Slovenski rokodelski festival 2023** ter **Slovenski rokodelski tabor 2023** in vanj vključili tudi Barbaro Dacar, Šmartno pri Litiji.
- Bili pomembne akter za sprejetje prvega nacionalnega **Zakona o ohranjanju in razvoja rokodelstva**.
- Izvajali aktivnosti za Občino Litija v okviru projekta **»Točka za starejše«**.
- Izdali **11 številčk spletnega informatorja** Srca Slovenije Info z aktualnimi vsebinami, koledarji dogodkov, namigi za izlete, ponudniki certificiranih izdelkov, kolesarskimi potmi idr.
- Pripravili **524 različnih objav** na socialnih omrežjih Srca Slovenije (Facebook, Instagram, Twitter, od tega 175 vezanih tudi na Litijo), 61 različnih objav v občinskih glasilih (od tega 25 v Občanu) in 76 objav na portalu mojaobcina.si (od tega 29 na mojaobcinaLitija).
- Stalno **informirali** občine in posamezne lokalne organizacije o aktualnih razpisih in drugih dogodkih.
- Izvedli letno srečanje turističnih ponudnikov z **ekskurzijo** v mesto Gradec.
- Razvili **nov kulinarčni produkt** v Rudniku Sitarjevec (Sitarjevski hodi).
- Za 95 % **povečali število turističnih vodenj** skupin po območju Litije oz. za 73 % povečali število oseb v skupinah.
- Za 18 % **povečali število vseh obiskovalcev rudnika Sitarjevec**, za 1.458 % povečali število tujih obiskovalcev rudnika Sitarjevec.
- Za 46 % **povečali prihodke od prodaje izdelkov in storitev v okviru koncesijske dejavnosti** (pri čemer so se stroški povečali za 21 %).

6. IZVEDENI PROJEKTI IN AKTIVNOSTI V LETU 2023

6.1 EVROPSKI PROJEKTI

1. ST3ER (COSME) - Dvojni prehod (Okoljski in digitalni) za večjo odpornost v turizmu z uporabo izkustvenega gospodarstva (NOVO v letu 2023) – trajanje do 16. 9. 2026

Vodilni partner: Údarás na Gaeltachta, Irska; ostale partnerske države: Danska, Irska, Portugalska, Slovenija, Španija.

Gre za t.i. dvojni prehod v turizmu: okoljski in digitalni za mikro, mala in srednje velika podjetja. V projektu bomo podprli 11 podjetij s subvencijami 25.000 oz. 30.000 UR (skupaj 305.000 EUR).

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Spletno srečanje s koordinatorjem in posameznimi partnerji projekta (11. 9., 3. 10., 17. 10.), aktivna udeležba na skupnih spletnih srečanjih partnerjev (26. 9., 17. 10., 28. 11., 19. 12.).
- Udeležba na srečanju partnerjev na Irskem (24. - 25. 10.), na katerem smo organizirali in izvedli delavnico igrifikacije za dvojni prehod v turizmu ter pripravili poročilo.

Pregled in dopolnitve več različnih dokumentov: Register tveganj in načrt upravljanja, Načrt upravljanja s podatki, Načrt kakovosti, Poziv za mentorje.

2. MICROFUTURE (Interreg Europe) - Storitve in podpora na področju mikro-financiranja (NOVO v letu 2023) - trajanje do 28. 2. 2027

Vodilni partner: Regional Intermediate Body of European Programs Human Capital Bucharest Ilfov Region (OIRBI, Romunija); ostale partnerske države: Francija, Italija, Romunija, Slovenija, Španija, Švedska.

Projekt obravnava dobre prakse, storitve in znanja s področja mikrofinanciranja za podjetnike in ranljive ciljne skupine s poudarkom na socialnih podjetjih.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (9. 3., 19. 5., 24. 5., 26. 5., 21. 7., 18. 9.).
- Pregled in priprava analize stanja na področju mikrofinanciranja v Sloveniji ter iskanje dobrih praks s področja mikrofinanciranja v Sloveniji.
- Oblikovanje skupine deležnikov projekta ter organizacija 1. srečanja z deležniki v Litiji (8. 6.).
- Udeležba na dogodku programa Interreg Europe »Europe let's cooperate 2023« v Stockholmu: mreženje s potencialnimi partnerji za nove projekte na programu »Interreg Europe« (15. 3.).
- Udeležba na prvem partnerskem srečanju in konferenci v Bologni, Italija (30. - 31. 5.): predstavitev področja mikrofinanciranja v Sloveniji in predstavitev delovnega paketa za komunikacijo, ki ga vodimo.
- Udeležba na »Interregional learning event« v Bukarešti (8. - 9. 11.), predstavitev analize o mikrofinanciranju.
- Komunikacija z MGTŠ, Sektorjem za socialno ekonomijo, glede njihovega sodelovanja.
- Vodenje komunikacije projekta za celotno partnerstvo: priprava člankov za lokalne medije, vzpostavitev družbenih omrežij za namene promocije projekta na lokalni in mednarodni ravni, priprava komunikacijske strategije za projekt, priprava projektnega videa (usklajevanje s partnerji,

idejna zasnova, snemanje in montaža), spremljanje in beleženje komunikacijskih aktivnosti projektnih partnerjev, koordinacija aktivnosti, ki jih je potrebno izvesti znotraj semestra, priprava člankov in objavljane novic partnerjev na spletni strani, objava vsebin na družbenih omrežjih.

- Priprava ter oddaja obdobjnega finančnega in vsebinskega poročila za nacionalne kontrolorje in vodilnega partnerja.

3. FLOWER (Erasmus +) - Spodbujanje z naravo povezanih kompetenc pri starejših (NOVO v letu 2023) – trajanje do 31. 6. 2025

Vodilni partner: Stichting Gouden Dagen (Nizozemska); ostale partnerske države: Italija, Slovenija, Španija.

Gre za projekt krepitve z naravo povezanih kompetenc starejših ter njihovih neformalnih oskrbovalcev.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Aktivna udeležba na spletnih polmesečnih srečanjih partnerjev (13. 2., 27. 2., 13. 3., 27. 3., 11. 4., 24. 4., 22. 5., 1. 6., 26. 6., 31. 7., 28. 8., 16. 10., 20. 11., 19. 12.).
- Pregled ter priprava opisov štirih dobrih praks iz Slovenije.
- Priprave, organizacija in izvedba treh fokusnih skupin s starejšimi in njihovimi neformalnimi oskrbovalci (19 udeležencev na vseh treh): 1. delavnica izvedena v okviru F3ŽO (27. 9.), drugi dve delavnici pa sta bili izvedeni v Domu Tisje, Litija (5. 10). Predstavitev 6 dobrih praks, izvedba pogovorov o njihovi uporabnosti za izvedbo v lokalnem okolju, priprava poročila o izvedenih fokusnih skupinah in priprava končnega dokumenta vseh partnerjev o rezultatih delavnic.
- Izvedena analiza, ki izhaja iz identificiranih dobrih praks ter rezultatov fokusnih skupin in priprava priporočil za uporabo dobrih praks v lokalnih okoljih glede na izražene potrebe starejših.
- Izvedba prvih korakov za razvoj različnih učnih virov.
- Udeležba na partnerskem srečanju v Amsterdamu, Nizozemska (9. - 10. 5.).
- Vodenje komunikacije projekta: priprava komunikacijske strategije in oblikovanje logotipa projekta, priprava, oblikovanje in promocija prvega in drugega spletnega informatorja projekta za vse partnerje, priprava člankov, priprava prvega osnutka infografike, ki bo služila za promocijo in predstavitev projekta.

4. EU_SHAFE (Interreg Europe) - Razvoj pametnih, zdravih in starosti prijaznih okolij - ZAKLJUČEN 31. 7. 2023

Vodilni partner: Svet Province Bizkaia (Španija); ostale partnerske države: Danska, Irska, Italija, Nemčija, Portugalska, Slovenija.

Gre za projekt izmenjave izkušenj in praks za izboljšanje instrumentov regionalne politike na področju starosti prijaznih okolij na več ravneh: bivanje, socialna vključevanje, informiranje in komunikacija ter zdravje in storitve.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (17. 1., 21. 2., 5. 6., 17. 7.).
- Spremljanje implementacije akcijskega načrta ter spremljanje izvajanja LAS projekta »Točka za starejše« - izvedeno v obliki poročila o izvedenih aktivnostih Točke za starejše.
- Sodelovanje z Ministrstvom za zdravje glede prenosa tujih dobrih praks v Slovenijo in partnerjem iz Hamburga glede spletne predstavitve dobre prakse »Health Kiosk« - predstavniki Ministrstva za zdravje in Ministrstva za solidarno prihodnost (dolgotrajna oskrba) so se udeležili spletne

predstavitve (30. 5), se seznanili z vsebino in nakazali potencial prenosa dobre prakse v okviru reševanja problematike družinske medicine.

- Udeležba na zaključni konferenci in partnerskem srečanju v Španiji (20. - 22. 3.): priprave in udeležba ter ogled dobrih praks in predstavitev rezultatov v Sloveniji: priprava predstavitve, komunikacija z Ministrstvom za zdravje (udeležba dr. Vesne Zupančič, Sekretarke na Direktoratu za zdravstveno nego).
- Priprava polletnega poročila za vodilnega partnerja o izvajanju akcijskega načrta.
- Priprava in oddaja končnega poročila projekta.

5. RE-CONNECT (Erasmus +) - Digitalne in zelene kompetence za turistične delavce v odmaknjenih turističnih destinacijah - ZAKLJUČEN 31. 10. 2023

Vodilni partner: Centralna podonavska regionalna agencija za inovacije (Madžarska); ostale partnerske države: Irska, Italija, Litva, Slovenija.

Gre za sodobne pristope k razvoju turizma, ki temelji na skupnosti, s povečanjem digitalnih in trajnostnih kompetenc turističnega kadra v odmaknjenih turističnih destinacijah.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Organizacija in udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (10. 1., 24. 2., 31. 3., 3. 5., 31. 5., 30. 6., 28. 7., 7. 9., 2. 10., 27. 10). Udeležba na spletnih srečanjih projektnega odbora za kakovost (26. 1., 31. 5.).
- Lansiranje digitalnega središča/platforme za promocijo digitalnih, podnebno nevtrálnih in trajnostnih turističnih rešitev ter izmenjavo znanja med različnimi uporabniki: digitalno središče je namenjeno lokalnemu turističnemu osebju (gostiteljem, dobaviteljem, upravljavcem), da v skupni mreži delijo svoje izkušnje, izzive in najboljše delovne prakse.
- Priprava končnega gradiva za lansiranje izobraževalnega programa za turistične gostitelje, izvajalce, ponudnike in njihove podporne organizacije (sodelovali pri pripravi skupnega dokumenta, pripravili 2 izobraževalna modula).
- Revidiranje in prevod izobraževalnega programa za turistične gostitelje, izvajalce, ponudnike in njihove podporne organizacije na odmaknjenih turističnih destinacijah v slovenski jezik.
- Priprava poziva in zbiranje prijav za udeležbo na »bootcampu« v Litvi (poziv poslan vsem turističnim ponudnikom Srca Slovenije in objavljen na socialnih omrežjih ter vseh kanalih MojaObčina, prejeli 7 prijav).
- Testiranje izobraževalnega programa na mednarodnem »bootcampu« v Litvi (3. - 7. 9.): Udeležba 2 turističnih ponudnikov iz Kamnika (Pia Hrovat - Terme Snovik ter Ana Resnik - Lectarjeva hiša) in predstavnica Občine Litija - Kati Zidar.
- Oblikovanje spletnega priročnika za razvoj boljših turističnih izdelkov in storitev.
- Spletno testiranje izobraževalnega programa: poslan med vse turistične ponudnike Srca Slovenije, dobavitelje in podporne organizacije v turizmu, udeležilo se ga je 30 ponudnikov.
- Oddaja končnega partnerskega poročila ter končnega poročila o promocijskih aktivnostih na projektu.

6. DIGITAL GENERATIONS (Erasmus +) - Razvoj orodij za digitalno ustvarjalnost starejših - trajanje do 30. 4. 2024

Vodilni partner: RCSS (Slovenija); ostale partnerske države: Bolgarija, Francija, Grčija, Slovenija, Španija.

Gre za projekt razvoja in testiranja digitalnih orodij, preko katerih mladi spodbujajo digitalno ustvarjalnost starejših.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Koordinacija in vodenje projekta za celotno partnerstvo.
- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (11. 1., 7. 3., 19. 4., 26. 5., 21. 6., 12. 7., 12. 9., 18. 9., 19. 10., 17. 11., 9. 12.).
- Priprava poročil: 2. in 3. vmesno poročilo za celotno partnerstvo za Nacionalno agencijo CMEPIUS.
- Spletno srečanje z Občino Kamnik (12. 7.) in uvajanje v delo novo zaposlene na Občini Kamnik (13. 9.).
- Organizacija in izvedba 3. srečanja partnerjev v Sloveniji v Kamniku (22. - 23. 2.).
- Sodelovanje pri pripravi in finalizacija trening metodologije za medgeneracijsko usposabljanje, priprava enega modula treninga ter pregled in prevod celotnega dokumenta v slovenski jezik.
- Sodelovanje pri pripravi metodologije mentorstva za medgeneracijsko usposabljanje in priprava enega modula treninga.
- Udeležba, priprava in vodenje 4. ter 5. srečanja s partnerji v Atenah (14. - 16. 3.) – treninga »kako učiti starejše ustvarjalnosti na spletu« se je udeležila tudi Brigita Ulčar iz NVO Stičišča in Malagi (26. - 28. 9.) – treninga »kako učiti starejše ustvarjalnosti na spletu« se je udeležila tudi Barbara Hauptman iz Šmartna pri Litiji.
- Organizacija in izvedba spletnega srečanja z mladimi, ki so se udeležili treninga v Atenah: priprave na izvajanje pilota - učenje starejših (26. 5., 22. 6.).
- Priprava in izvajanje pilotov: izvedba dveh delavnic v DU Litija (15. 6., 22. 6.) – izvajalka tudi Brigita Ulčar, izvedba 3. delavnice prvega pilota v Knjižnici Šmartno pri Litiji z DU Šmartno pri Litiji (26. 10.) - izvajalka tudi Barbara Hauptman iz Šmartna pri Litiji, izvedba 1. delavnice drugega pilota o uporabi aplikacij na pametnih telefonih z 12-imi starejšimi v Knjižnici Šmartno pri Litiji (20. 11.), izvajalka tudi Barbara Hauptman iz Šmartna pri Litiji. Prvi pilot se je nanašal na učenje uporabe pametnih naprav, drugi pa na spodbujanje ustvarjalnosti preko pametnih naprav.
- Organizacija in izvedba dogodka z okroglo mizo »Izzivi zagotavljanja pomoči starejšim v lokalnem okolju«: Pomembnost prostovoljstva«, kjer smo predstavili projekt »Digital Generations« (13. 6.).
- Delo na projektnem rezultatu »Priprava smernic za občine«, ki ga vodi Občina Kamnik: pregled in priprave na izvedbo raziskave.

7. Young GREENtrepreneurs (Erasmus +) - Spodbujanje zelenega podjetništva med mladimi - trajanje do 1. 5. 2024

Vodilni partner: Centralna podonavska regionalna agencija za inovacije (Madžarska); ostale partnerske države: Bolgarija, Irska, Severna Makedonija, Slovenija, Španija.

Gre za usposabljanje mladih z inovativnimi digitalnimi orodji za razvoj novih veščin, kompetenc in praktičnega znanja s področja zelenega podjetništva in zelenih produktov.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Koordinacija in vodenje komunikacije projekta za celotno partnerstvo: priprava in objava več člankov in objav za socialna omrežja na temo zelenega podjetništva in izvedenih izobraževanjih, vsebinsko in tehnično oblikovanje spletnih informatorjev za deležnike, mesečno poročanje o komunikacijskih aktivnostih na projektu ter koordinacija prihodnjih komunikacijskih nalog vseh partnerjev, priprava in predstavitev komunikacijskega poročila za celotno partnerstvo, priprava diseminacijskega poročila za eno leto, izdelava drugega videa za promocijo izobraževanja za mlade.

- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (30. 1., 22. 2., 27. 2., 14. 3., 30. 3., 21. 4., 14. 9., 5. 10., 16. 10., 9. 11., 6. 12.).
- Spodbujanje uporabe spletne platforme, ki je integrirana na projektno spletno stran, ves čas trajanja projekta.
- Oblikovanje izobraževalnih modulov za usposabljanje in meril za »zeleno podjetništvo«: RCSS je pripravil del vsebine 1 modula (razvoj zelenega inovativnega izdelka), prevedel 2 od 4 modulov ter revidiral ostale vsebine izobraževalnih modulov, ki so jih pripravili partnerji.
- Izvedba spletnega izobraževanja za mlade s področja zelenega podjetništva (23. 5., 26. 5.) ter sodelovanje in vodenje spletnega izobraževanja za mlade (6. 11., 8. 11., 9. 11., 13. 11., 14. 11., 16. 11.).
- Oblikovanje, diseminacija in analiza vprašalnika o zadovoljstvu z izobraževanjem za udeležence (izobraževanje v Kamniku in spletna izobraževanja).
- Oblikovanje izobraževalnih modulov za usposabljanje in meril za razvoj »zelenih produktov«: RCSS je pripravil vsebino 1 modula (spletni marketing), prevedel 4 od 8 modulov ter revidiral ostale 4 izobraževalne module, ki so jih pripravili partnerji.
- Priprava učne vsebine in predstavitev ter sodelovanje pri organizaciji in izvedbi 5-dnevnega izobraževanja za mlade s področja zelenega podjetništva v Kamniku (8. - 12. 5.): Povabilo k udeležbi je bilo posredovano mladinskim organizacijam in društvom občin RPSS, udeležila sta se ga dva mlada iz Šmartna pri Litiji in Dola pri Ljubljani.
- Organizacija, udeležba in vodenje 5-dnevnega izobraževanja za mlade v Madridu (16. - 20. 10.), ki se ga je udeležila tudi Barbara Hauptman iz Šmartna pri Litiji.
- Oblikovanje, diseminacija in analiza vprašalnika o zadovoljstvu z izobraževanjem za udeležence (izobraževanje v Madridu).

8. SupportCARE (Erasmus +) - Podpora neformalnim oskrbovalcem za boljšo prihodnost bolnikov z demenco - trajanje do 31. 10. 2024

Vodilni partner: Free and Hanseatic City of Hamburg, Ministry of Labour, Health, Social, Family Affairs and Integration (Nemčija); ostale partnerske države: Belgija, Grčija, Italija, Slovenija.

Gre za izobraževanje in usposabljanje neformalnih oskrbovalcev oseb z demenco s konkretnimi orodji, tudi virtualnim učenjem in simulacijskimi tehnikami za lažje soočanje s številnimi nalogami, ki jih dnevno opravljajo.

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev (10. 1., 7. 2., 4. 4., 4. 5., 6. 6., 4. 7., 1. 8., 5. 9., 4. 10., 7. 11., 14. 12.). Eno srečanje je bilo izvedeno v okviru treninga v Belgiji.
- Priročnik za neformalne oskrbovalce oseb z demenco »SKRB ZASE«: – koordinacija, delo na raziskavi na treh domenah, izbor in pregled dobrih praks in orodij, delo na vprašalniku za neformalne oskrbovalce obolelih za demenco, priprava navodil za partnerje, prevod vprašalnika v slovenščino ter njegova diseminacija, kontaktiranje domov za starejše in demenci prijazne točke, analiza vprašalnikov, priprava druge in končne verzije priročnika za neformalne oskrbovalce, v katerega smo vključili rezultate analize in ga pripravili ter grafično oblikovali tudi v krajši verziji ter prevedli v slovenščino.
- Priprave in izvedba »Dneva za skrb zase« v Lukovici (24. 10.): priprava agende, usklajevanje s partnerji, izvedba. Na dogodku je bil predstavljen projekt in priročnik, pomembnost »skrb za zase«, predavanje o demenci, joga z aromaterapijo, preizkus VR očal za sproščanje v virtualni naravi.

- Pregled trening programa.
- Priprave in udeležba na treningu za neformalne oskrbovalce oseb z demenco v Belgiji (10. - 12. 10.): udeležba delovne terapevtke iz Doma Tisje Litija, Klavdije Zupančič.
- Priprava novic za spletno stran projekta in lastno spletno stran, prevodi vseh člankov, prevodi »e-izobraževalnih« vsebin za projektno spletno stran.
- Priprava prvega vmesnega finančnega in vsebinskega poročila projekta za prvo leto izvajanja.

9. HyPro4ST (Erasmus +) - Inovacije trajnostnega turizma s hibridnim projektnim vodenjem - trajanje do 31. 6. 2025

Vodilni partner: Sustainable City Network (Grčija); ostale partnerske države: Hrvaška, Italija, Madžarska, Slovenija.

Gre za trajnostne in zelene vsebine za turistični sektor preko izobraževanja obstoječih in bodočih akterjev turizma ter vpeljavo in certificiranje novega delovnega mesta (»Trajnostni in hibridni vodja projektov«).

Ključni rezultati projekta v letu 2023:

- Aktivna udeležba na spletnih srečanjih partnerjev in individualnih sestankih (9. 1., 3. 2., 15. 2., 31. 3., 5. 5., 14. 7., 27. 7., 12. 9., 6. 10., 17. 10., 3. 11., 11. 12.) in udeležba na srečanju projektnih partnerjev v Opatiji, Hrvaška (14. - 15. 6.).
- Vključitev lokalnih deležnikov v Fokusno skupino projekta (Miloš Kimovec in Andraž Malovrh) in imenovanje Sabine Rovšek v Strokovni posvetovalni organ projekta.
- Izvedena raziskava trga ter opisane tri dobre prakse v sektorju turizma v Sloveniji.
- Pripravljena končna analiza trga dela s področja turizma v Sloveniji v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto ter organizirana okrogla miza z lokalnimi deležniki za evalvacijo in dopolnitev izdelane analize.
- Revidiranje in predlogi za spremembe »profila novega delovnega mesta« s ciljem priprave ustreznega profila glede na standarde izobraževanja, ki jih določa EU.
- Pomoč pri pripravi certifikacijske sheme za naziv »Trajnostni in hibridni vodja projektov«.
- Revidiranje okvirja usposabljanja in njegove skladnosti s pripravljeno analizo.
- Revidiranje prvega predloga osnutka spletne učilnice, ki bo del obstoječe spletne strani.
- Priprava različnih člankov in objav za promocijo projekta, izvedenih aktivnostih na družbenih omrežjih ter priprava poročil o komunikacijskih aktivnostih.
- Prevod spletne strani projekta, spletnih informatorjev in izjav za javnost ter njihova diseminacija med lokalne deležnike.
- Prevodi in objava končnih verzij dokumentov: »Raziskava o potrebah trga dela« in »Profil novega delovnega mesta«.
- Priprava poročila, vključno s pripravo poročila o diseminacijskih aktivnosti na projektu za obdobje 1. 7. 2022 - 31. 11. 2023.
- Revidiranje dopolnitev projektne dokumentacije in sprememb proračuna projekta zaradi izstopa enega od projektnih partnerjev.
- Izdelava SWOT analize za spremljanje implementacije projekta.
- Revidiranje in evalvacija »Načrta upravljanja projekta«.

6.2 DRUGE AKTIVNOSTI ZA OBČINE VKLJUČENE V RAZVOJNO PARTNERSTVO SREDIŠČA SLOVENIJE

1. Vključevanje v EU partnerstva in pomoč pri pripravi prijav

- Vključitev Občine Litija v prijavo projekta »Synergu of urban mobility« na program IPA ADRION ter sodelovanje pri pripravi prijavnne dokumentacije (projekt predvideva nadgradnjo sistema za izposajo koles POKOLO ter izvedbo kolesarskih dogodkov).
- Pridobivanje podatkov glede JR za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo in naravne znamenitosti v turističnih destinacijah (pobudnik KS Vače), sestanka (1. 2., 6. 3.).
- Pridobivanje podatkov s strani Občine Kamnik o pridobitvi soglasij s strani Direkcije za vode za ureditev litijske plaže.
- Delo na novi prijavi programa Erasmus+ na temo vpliva filmske industrije na turizem - »EcoFilm«: spletni sestanek, priprava obrazcev.
- Delo na novi prijavi programa Interreg Europe na temo spodbujanje oskrbe starejših v skupnostih - »FABCOM«: spletni sestanek, priprava obrazcev.
- Delo na novi prijavi programa Interreg Europe na temo telemedicine/e-oskrbe za starejše - »FilPath«: priprava obrazcev (prijava ni bila oddana, sprejet je bil dogovor za prijavo na program Interreg Danube s podobnim projektom »Carelink«, pričetek dela na prijavi).
- Delo na novi prijavi projekta na programu Interreg Europe na temo dostopnosti manjših kulturnih inštitucij, predvsem muzejev, ranljivim ciljnim skupinam na primeru Mestnega muzeja Litija - »OpenRegioCulture«: spletni sestanek, priprava obrazcev.
- Delo na novi prijavi programa CERV na temo uporabe Zelenega dogovora v lokalnih strategijah - »The Green Deal paths«: priprava obrazcev.
- Odobren projekt »ST3ER« na programu COSME na temo zelenega in digitalnega prehoda za turistična mikro, mala in srednje velika podjetja.
- Pridobivanje podatkov za Občino Šmartno pri Litiji o različnih (EU) programih za možnosti obnove društvenega doma ter izgradnjo novega gasilskega doma.
- Pregled upravičenosti sodelovanja pri razpisu MOP za izdelavo prostorske ureditve medgeneracijskega parka v okolici Doma Tisje v občini Šmartno pri Litiji.
- Povabilo Občini Šmartno pri Litiji in Kamnik v projekt na temo prehranske politike (samooskrba s hrano, vzpostavitev lokalnih prehranskih tržnic) na programu URBACT.
- Priprava celovitega pregleda vseh slovenskih razpisov in večine evropskih programov (30. 3.) ter posredovanje seznama vseh načrtovanih razpisov s strani slovenskih ministrstev v 2023 (17. 4.) Občini Šmartno pri Litiji.
- Povabilo Občini Šmartno pri Litiji k sodelovanju pri prijavi projekta na temo trajnostne mobilnosti na programu Interreg Alpine Space, spletni sestanki z vodilnim partnerjem 22. 9., 5. 10. in 10. 10., usklajevanje vsebine, izpolnjevanje obrazcev.
- Posebej poslan razpis za fotovoltaike in celovito prenovo javnih stavb Občinam Kamnik in Lukovica (Eko Sklad, SID banka) (15. 2.).
- Poslana povezava do dveh webinarjev za kulturne in kreativne industrije ter napoved JR za program Interreg Europe Občini Kamnik (17. 1.).
- Poslana pobuda za projektno partnerstvo Kikštarterju - SeniorShadow projekt v okviru programa Erasmus+ (23. 1.) - potrdili sodelovanje.
- Posebej poslan Call for Expression of Interest: Crisis Management and Governance in Tourism Občini Kamnik (5. 9.).

- Pridobivanje informacij na ministrstvu glede potencialnih novih razpisov za ekonomsko-poslovne cone ter vsebin in razpisov za Dogovore za razvoj regij, posredovanje informacij in kontaktnih oseb Občini Kamnik (22. 11.).
- Udeležba na predstavitvi letnih razpisov gospodarskega ministrstva (14. 2.).
- Poslano vabilo na dogodek »Predstavitev Zelene sheme slovenskega turizma 2023« vsem turističnim ponudnikom iz občin PRSS (7. 2.).

2. Informiranje, komunikacija, (turistična) promocija

- Izdanih **11 števil** spletnega informatorja **Srce Slovenije Info** z aktualnimi vsebinami, vključno z namigi za izlete, ponudniki certificiranih izdelkov, kolesarski poti in koledarji prireditev: usklajevanje seznama z občinskimi koordinatorji, pošiljanje pozivov organizatorjem, vsebinska in oblikovna priprava in objava na socialnih omrežjih ter v mesečnem informatorju RCSS.
- Izdelava spletnih mesečnih koledarjev prireditev.
- Dodajanje večjih prazničnih dogodkov na spletno stran STO.
- Delo na vsebini spletne strani srce-slovenije.si v slovenskem in angleškem jeziku¹.
- Izdelava profesionalnih fotografij lokalnih ponudnikov iz Šmartna pri Litiji (Domačija spominov Samec in Gostilna "Pri Janezu", Blaž Marn s. p.) ter iz Lukovice (Čebelarstvo Cirer in Kmetija Jergan, Štefka Kokalj.)
- Izdelava promocijskih video filmov za Občine Kamnik, Litija in Lukovica: izvedeni dogovori z zunanjim snemalcem, koordinacija točk, snemanje dodatnih lokacij, urejanje, produkcija, režija ter montaža enega pilotnega promocijskega videa za vsako občino.
- Organizacija in izvedba ekskurzije za turistične ponudnike v trajnostno-turistično mesto Gradec z ogledi dobrih praks (15. 9.): različne idejne zasnove, priprava programa, kontakti s ponudniki/dobavitelji, priprava in posredovanje vabil, komunikacija s potencialnimi udeleženci, udeležba 46 oseb, od tega 14 iz Litije, 16 iz Kamnika, 6 iz Šmartna pri Litiji, 3 iz Lukovice in 7 iz RCSS.
- Poslani sezname aktualnih evropskih in slovenskih razpisov (11. 1., 31. 1., 21. 2., 14. 3., 4. 4., 25. 4., 16. 5., 6. 6., 27. 6., 18. 7., 8. 8., 29. 8., 19. 9., 10. 10., 2. 11., 21. 11. 12. 12.).
- Zasnova, oblikovanje, izdelava in dostava **letnega koledarja 2024** za Občino Litija na temo KS.
- Priprava **524 različnih objav** na socialnih omrežjih Srca Slovenije (Facebook, Instagram, Twitter, od tega 175 vezanih tudi na [Litijo](#)), 61 različnih objav v občinskih glasilih (od tega 25 v [Občanu](#)) in 76 objav na portalu [mojaobcina.si](#) (od tega 29 na [mojaobcinaLitija](#)).
- Organizacija **letnega srečanja županov in občinskih koordinatorjev** Srca Slovenije in okoliških občin izvedeno v Rudniku Sitarjevec Litija (21. 2.).

3. Koordinacija Slovenia Green Litija – Šmartno pri Litiji

- Plačilo članarin v Zeleni shemi slovenskega turizma ter v Konzorciju Slovenia Green.
- Poslana vabila na različne dogodke članom zelene ekipe in turističnim ponudnikom, in sicer: dogodek »Predstavitev Zelene sheme slovenskega turizma 2023« za turistične ponudnike, dogodek »Connecting Tourism Storytelling, Development and Promotion« - udeležba Maje Istenič, JZB, dogodek »Zeleni dan slovenskega turizma 2023«, delavnica »Prepoznavanje in mapiranje

¹ V letu 2023 smo zabeležili 41.081 ogledov, 19.356 uporabnikov (večina iz Slovenije, 1.000+ pa iz ZDA, Rusije, Nemčije, Hrvaške, Avstrije in Nizozemske), 16.000 uporabnikov preko organskega iskanja, 2.700 direktno, najbolj klikane objave so bile prireditve in dogodki (največ Nina Pušlar in Siddharta), rokodelski izdelki s certifikatom kakovosti, kdo smo in prehranski izdelki s certifikatom kakovosti.

deležnikov«, 3-dnevna »Študijska tura 2023« - udeležba Mojce Hauptman, TIC Litija, predavanje t.i. »Zelene urice« in razprave o Zeleni shemi, predavanje »Priprava akcijskega načrta« - udeležba RCSS, delavnica »Povezani zmoremo več in veliko bolje« za pripravo novih usmeritev organiziranja turizma in destinacij v prihodnosti - udeležba RCSS, predavanje t.i. »Zelene urice« - udeležba RCSS, izobraževanje o trajnostnem turizmu »Smart Tour.

- Priprava celoletnih dogodkov iz obeh občin za promocijo preko Zavoda GoodPlace.
- Vneseni vsi podatki na portal, pripravljeno letno poročilo o napredku za leto 2022.
- Sestanki z zeleno ekipo.
- Izvajanje treh različnih anket: za turiste in dnevne obiskovalce destinacije, turistične ponudnike in prebivalce. Izdelava analiz anketnih vprašalnikov za turiste in dnevne obiskovalce (119 izpolnjenih), za turistično gospodarstvo (94 izpolnjenih) ter za prebivalce obeh občin (247 izpolnjenih).
- Udeležba na 61. sejmu AGRA na delavnici priložnosti za turistične ponudnike za zmanjšanje odpadne hrane. Priprava članka za informiranje splošne javnosti.
- Merjenje ogljičnega odtisa - Izvajalo se je anketiranje, analiza, izračun in poročilo pa ni bilo izvedeno zaradi težav pri informacijskem sistemu Zavoda Goodplace - bo izvedeno v 2024.
- Izdelava kriznega načrta za turizem: koordinacija, izdelava s strani ga. Darje Radič, Provobis d. o. o., revidiranje končne verzije, objava in diseminacija končne verzije kriznega načrta vsem turističnim ponudnikom, pripravljen članek za informiranje splošne javnosti.

4. Konzorcij šol in vrtcev Srca Slovenije

- Pripravljen in posredovan nov program delavnic za vrtce in šole za šolsko leto 2023/24 vsem javno-izobraževalnim institucijam v občinah: Litija, Šmartno pri Litiji, Lukovica in Kamnik.
- Na Gimnaziji Litija izvedeni 2 delavnici izdelovanja nakita iz gline z rokodelko Barbaro Dacar (11. 9., 22. 9.).
- Na OŠ Šmartno izvedena delavnica izdelovanja nakita iz gline z rokodelko Barbaro Dacar (13. 10.), delavnica Antona Komata na temo varna prehrana (17. 11.) ter delavnica Mije Bokal, RCSS in KUD Fran Maselj Podlimbarski pletenja kit iz slame (8. 12.).
- Na OŠ Janka Kersnika Brdo pri Lukovici 2 delavnici izdelovanja nakita iz gline z rokodelko Barbaro Dacar (20. 10.).
- Na OŠ Marije Vere, Kamnik izvedena zeliščarska delavnica s Sabino Grošelj (18. 10) in kovaška delavnica v Kovaštvo Stara Fužina.

5. Aktivnosti, vezane na novo finančno perspektivo za Občino Litija

- Sestanki na temo pravičnega prehoda in RRP Zasavje z RRA Zasavje in Občino ter priprava seznama litijskih podjetij za kontaktiranje (1. 2.).
- Sestanek tima sodelavcev in zunanjih članov na temo Sklada za pravični prehod (23. 1.).
- Udeležba na Zasavskem razvojnem forumu v Trbovljah (17. 5.).
- Udeležba na 3. seji Odbora za turizem Zasavja (21. 9.).
- Sodelovanje na delavnici RRA Zasavje »Trajnostno in krožno - ključni sestavini uspeha« (9. 11.).
- Sestanek z Miho Mirtom, KRC Hrastnik (17. 11.) in Dubravko Kalin, MGŠT (20. 11.) na temo prihodnje organiziranosti in financiranja turističnih destinacijskih organizacij, predstavitev na Občini (21. 11.).
- Sestanek na temo projektov na reki Savi z društvoma Zasavski gusarji ter Vidra na Občini (24. 4.).
- Predstavitev rudnika Sitarjevec na posvetu s civilno družbo in NVO v okviru Pravičnega prehoda Zasavja »Skrbimo, da nihče ne bo prezrt« (16. 11.).

6. Specifične aktivnosti za Občino Lukovica

- Organizacija srečanja podjetnikov: Sestanek na Občini za usklajevanje vsebine podjetniškega dogodka in dogodka za KMG (23. 5.). Izvedba: Priprava osnutka vabila, iskanje informacij o (nagrajenih) dobrih praksah podjetij na področju dela s kadri, vključno s preverjanjem podatkov v AJPEŠ-u, kontakt z zaposlitveno agencijo Trenkwalder, priprava novega osnutka vabila s spremenjenim konceptom, kontakti z novimi govorci (MGŠT, SRIP krožno gospodarstvo, BIG M Marketing, Ekonomska fakulteta, SPIRIT, Tatjana Fink), sodelovanje na podjetniškem srečanju 12. 10., plačilo računov za pogostitvi.
- Nadgradnja podjetniškega kataloga občine Lukovica: dodajanje novih ponudnikov, dopolnitve obstoječih.
- Priprava idej in pomoč pri organizaciji vsebin 3FŽO ter udeležba s predstavitvijo na 3FŽO (27. 9).

7. Specifične aktivnosti za Občino Mengeš:

- Priprava povabila ponudnikom k predstavitvi idejnih rešitev protokolarnih oziroma promocijskih daril za Občino Mengeš za obdobje 2023 - 2025 s spremljajočimi prilogami: ponudba, izjava o avtorstvu, točkovnik ocenjevanja.

8. Dodatno, nefinancirano sodelovanje z Občinami RPSS ter njihovimi deležniki:

- Točka za starejše:
 - Udeležba na sestanku z Domom Tisje in prostovoljci v Litiji glede prostovoljnega dela pri njih, 3x ureditev spremstva za starejše iz Doma Tisje.
 - Podpora koordinatorjem točk za starejše: sestanek z Zavodom za zaposlovanje Litija glede predstavitve dela prostovoljcev Točke za starejše brezposelnim in pridobivanja prostovoljcev, podpora Občini Lukovica pri uporabi platforme »prostovoljec«, sestanek z Občino Šmartno in DU Šmartno pri Litiji glede izvajanja Točke za starejše po koncu projekta.
 - Sestanek z Marjeto Mlakar Agrež glede organiziranje skupine za samopomoč ter pošiljanje vabila z opisom vsem organizacijam in društvom, ki delajo za starejše. Organizacija Skupine za samopomoč (koordinacija z izvajalko, priprava in pošiljanje vabil, ureditev Sopotnika za dve osebi, komunikacija s CSD ter komunikacija s koordinatorji) v oktobru, novembru in decembru.
- Organizacija dogodka »Socialna podjetja - specifične in primeri dobrih praks« v Mestnem muzeju Litija (3. 3.).
- Priprava različnih simulacij razporeditve sredstev participativnega proračuna ter ključnih postopkov izvajanja participativnega proračuna s predstavitvijo na dveh sejah KS/MS Litija (4. 1., 15. 2.).
- Priprava in dopolnitve ter usklajevanje zadnjega zahtevka za projekt Kolesarska povezava Pogonik - Litija med Občino in Ministrstvom.
- Predstavitve RCSS na Podjetniškem forumu akademije odličnosti na Viru (3. 10.).

6.3 KOLEKTIVNA BLAGOVNA ZNAMKA SRCE SLOVENIJE (KBZ)

V letu 2023 so bile v okviru KBZ Srce Slovenije² izvedene naslednje aktivnosti:

Izvedba ocenjevanja rokodelskih izdelkov (RI), prehransko-živilskih izdelkov (PŽI) ter vodenih doživetij (VD):

- Organizacija ter izvedba ocenjevanja RI in PŽI (13. 10.) ter izvedba ponovnega ocenjevanja RI in PŽI (13. 10.)³, ki jim je certifikat pretekel: pošiljanje javnega poziva ponudnikom, objava poziva na različnih digitalnih kanalih ter v vseh lokalnih časopisih, pomoč prijaviteljem pri izpolnjevanju prijavnic, prevzem ter vračilo izdelkov na terenu, priprava vse potrebne dokumentacije za ocenjevalno komisijo, organizacija prostora, izvedba ocenjevanja RI in PŽI s fotografiranjem izdelkov, obdelava fotografij.
- Organizacija ter izvedba ocenjevanja VD (3. 11.)⁴: pošiljanje javnega poziva potencialnim prijaviteljem, objava poziva na različnih digitalnih kanalih ter v vseh lokalnih časopisih, Informiranje ponudnikov o novem ocenjevanju VD na območju Srca Slovenije (izkazan interes za prijavo s strani Term Snovik, Oglarske domačije Brinovec, Domačije Škundr in Jožice Bajc Pivec), izvedba osebnih razgovorov z Barbaro Vrtačnik in Mirkom Brinovcem ter pomoč pri pripravi osnutkov programov za prijavo, snovanje zasnove programa z Jožico Bajc Pivec, izvedba spletnih svetovanj komisije prijaviteljem (18. 10.) - Oglarska domačija Brinovec, Barbara Vrtačnik, Terme Snovik, 2x JZ za kulturo Kamnik, priprava programa in organizacija terenskega ocenjevanja, dogovori s fotografom in izdelovalcem kratkih video filmov na terenu, priprava vseh zapisnikov in poročil o ocenjevanju, skupnega poročila.
- Priprava sklepov in pogodb, obveščanje prijaviteljev, predstavitev certificiranih izdelkov ter VD na spletni strani, izdelava certifikatov, naročilo nalepk in promocijskih zastavic, organizacija in izvedba slavnostne podelitve (7. 12.).

Individualna strokovna pomoč ponudnikom pri nadgradnji (izdelkov, embalaže, CGP, zgodbe, ...):

- dogovor s ponudniki in oblikovalko za prenovo celostne grafične podobe za Mesnine Bajec, Šmartno pri Litiji in Vilmo Kante, Litija ter oblikovanje nalepk za nov produkt za Domačo pivovarno pod Menino.

Pozivi nosilec KBZ za sodelovanje na prodajno – promocijskih dogodkih:

- Festival idrijske čipke (udeležba: Barbara Vrtačnik),
- Tržnica slovenskih dobrot v okviru Festivala stare trte v Mariboru,
- Martinovanje v Ormožu.

Sodelovanje v Mreži teritorialnih kolektivnih blagovnih znamk po modelu Izvorno slovensko⁵:

² Aktivnosti so delno financirane tudi s programom RPSS.

³ Komisijo so sestavljali: ocenjevalka senzoričnih značilnosti živil na nacionalnem nivoju mag. Marlena Skvarča, etnolog in predsednik Komisije za rokodelstvo dr. Janez Bogataj in svetovalka za načrtovanje turizma in gostinstva dr. Tanja Lešnik Štuhec.

⁴ Komisijo so sestavljali: direktorica turistične agencije mag. Ilona Stermecki, direktorica MPIK, management projektov in konzalting Dunja Koren in etnolog in predsednik Komisije za rokodelstvo dr. Janez Bogataj.

- Udeležba srečanjih Mreže TKBZ (17. 2., 24. 3., 19. 5., 17. 7., 27. 7., 24. 8., 29. 9., 26. 10., 8. 12.): dogovori o izvedbi skupnih aktivnostih in pripravi skupnih promocijskih materialov, potrditev in podpis konzorcijske pogodbe, plana dela in finančnega plana Mreže KBZ za leto 2023, pričetek priprave skupnega kataloga.
- Pridobivanje primernih izdelkov za prodajo v trgovini Dobrote Dolenjske v Ljubljani, priprava in posredovanje dokumentacije.
- Priprava podatkov za prenovu spletne strani Taste Slovenia, ki jo upravlja STO, zbiranje podatkov za izdelavo skupne brošure.

Od leta 2015, ko smo vzpostavili sistem podeljevanja pravic do uporabe KBZ Srce Slovenije, je bilo s certifikatom kakovosti opremljenih kar 338 produktov, pri čemer so bile v posameznih primerih pozitivno ocenjene celotne linije izdelkov ponudnikov (npr. s področja kovaštva, keramike, pridelave ekološke zelenjave). Ker pravica do uporabe KBZ po določenem času preteče, je produkte potrebno dati v ponovno ocenjevanje. V letu 2023 je tako certifikat nosilo 259 produktov, od tega 3 VD (3 ponudniki), 128 RI (31 ponudnikov) in 128 PŽI (25 ponudnikov).

Iz občine Litija je certificiranih 77 oz. 29 % vseh produktov (45 rokodelskih, 29 prehranskih in 3 vodena doživetja), ki jih izdeluje/izvaja 13 različnih ponudnikov, to je 24 % vseh ponudnikov (9 rokodelskih, 6 prehranskih, 3 vodena doživetja – nekateri ponudniki so certificirani v več kategorijah).

⁵ Poleg KBZ Srce Slovenije, je v Mrežo vključenih še 13 drugih KBZ: Iz doline Soče, Bohinjsko, Idrija izbrano, Dobrote Dolenjske, Blejski lokalni izbor, Okusi Rogle, Okusiti Laško, Sevnica Premuim, Naše najboljše (Maribor), Jeruzalem Slovenija, Belokranjsko, Iz haloških bregov in Vrhunsko Kranjska Gora.

6.4 MREŽA ROKODELCEV SRCA SLOVENIJE IN KONZORCIJ ROKODELSKIH CENTROV SLOVENIJE

Aktivnosti upravljanja z Mrežo rokodelcev Srca Slovenije⁶ v letu 2023:

- Stiki z rokodelci za prenos informacij, priložnosti za promocijo, predstavitve in prodajo in za sodelovanje na: vseslovenski razstavi Triennale rokodelstva in obrti v Slovenj Gradcu, sejmu MOS v Celju - pomoč pri posredovanju prijavnic in definiranju vsebin predstavitve (s prikazom obrti so sodelovali KUD Fran Maselj Podlimbarski, pletenje slamnatih kit, Lukovica, s prodajo so sodelovali Danijel Povše, struženi leseni izdelki, Litija, Karlo Podkrajšek, struženi leseni izdelki, Litija, Andreja Humar Gruden, klekljan nakit, Kamnik, prijavljena je bila tudi Mojca Žalik, Narobe svet, lončarstvo, Kamnik, ki je odpovedala sodelovanje), osrednjem rokodelskem dogodku na Brdu pri Kranju v juniju (udeležba: kmetija Pr' Gabršek iz Kamnika, kmetija Vovše iz Litije in Štefka Kokalj iz Lukovice), zeliščarskem sejmu v Dolu pri Ljubljani (udeležba: Jožica Bajc Pivec, Šmartno pri Litiji, Sabina Grošelj in Barbara Marič, Dol pri Ljubljani, Barbara Vrtačnik iz Litije in Štefka Kokalj iz Lukovice), Ribniškem sejmu (udeležba: Aleš Veber in Joca Jamšek iz Litije), Rokodelsko na Visokem (udeležba: Darka Levičar, Dol pri Ljubljani), Posvetu za rokodelce v Ribnici (udeležba: Joca Jamšek, Litija, Jože Bokal, Dol pri Ljubljani, Irena Gajšek, Kamnik, Janko Grošič, Kamnik, Katarina Spruk, Kamnik), čebelarškem sejmu in sadjarskozeliščarskem sejmu v Dolu pri Ljubljani (udeležba: s predstavitev/prodajo - Jožica Bajc Pivec, Šmartno pri Litiji, Čebelarstva zveza Slovenije, Lukovica, Gostišče Čebelica, Lukovica, Sadjarska kmetija Ros, Lukovica, Katarina Spruk, Kamnik, Mesarija Frtica, Litija, Zadruga Koreninica, Litija, OŠ Gradec-POŠ Jevnica, Litija).
- Animacija članov Mreže za udeležbo na Slovenskem rokodelskem festivalu 2023, pomoč pri posredovanju prijavnic in definiranju vsebin predstavitve (na dogodku so sodelovali: Irena Radej, KUD Hiša keramike, zakaj pa ne majolka, Kamnik, Andreja Humar Gruden, Kamnik; KUD Fran Maselj Podlimbarski, Lukovica; Ana Cajhen, Domžale).
- Animacija članov Mreže za izvedbo Slovenskega rokodelskega tabora: vabilo poslano rokodelcem oz. društvom v občinah Litija, Šmartno, Lukovica in Kamnik - interes so izkazali Barbara Dacar, Šmartno, Gregor Strajnar in ponudniki iz Dol pri Litiji, Romana Močnik Žavbi, KUD Fran Maselj Podlimbarski, Lukovica). Dogovor za izvedbo in sodelovanje pri organizaciji in izvedbi tabora z Barbaro Dacar, Šmartno pri Litiji (13. - 15. 8.): sodelovanje pri pripravi programa, prijavnice, organizaciji dogodka, priprava sporočila za javnost, komunikacija z mediji, snemanje prispevka za ETV in Kanal A, priprava poročila za oddajo na Ministrstvo, objave v komunikacijskih kanalih.
- Snemanje oddaje o skodlarstvu z Bojanom Koželjem iz Kamnika in Mijo Bokal kot vodjo Mreže rokodelcev Srca Slovenije na VAL-u 202.

Aktivnosti interesnega zastopanja Mreže rokodelcev Srca Slovenije v Konzorciju rokodelskih centrov Slovenije (KRCS)⁷ v letu 2023:

⁶ Aktivnosti so delno financirane tudi s programom RPSS. Mreža rokodelcev Srca Slovenije je bila ustanovljena leta 2014, v njej je trenutno [124 članov](#).

⁷ Člani Konzorcija rokodelskih centrov so: Rokodelski center DUO Škofja Loka (Razvojna agencija Sora d.o.o.), Center domače in umetnostne obrti, Rokodelska zadruga z.b.o. (Center DUO Slovenska Bistrica), Društvo rokodelcev – Rokodelski center Moravče, Gimnazija Jurija Vege Idrija – Čipkarska šola Idrija, Mreža rokodelcev Srca Slovenije (Razvojni center Srca Slovenije, d. o. o.), Rokodelski center Koroške (Podjetniški center Slovenj Gradec d. o. o.), Rokodelski center Ribnica, Rokodelski center Rogatec (Zavod za kulturo, turizem in razvoj Rogatec) in Zavod Marianum Veržej – Center DUO Veržej. Povezujejo več kot 750 rokodelcev.

- Vodenje in izvedba komunikacijskih aktivnosti za Konzorcij: priprava in izdaja Rokodelski novic (junij, oktober, december), redno objavljane vsebin na rokodelci.si, objavljane različnih informacij za rokodelce na FB KRCS in FB Srce Slovenije.
- Udeležba na delovnih srečanjih Konzorcija (13. 2., 16. 2., 16. 3., 19. 4., 8. 5., 22. 5., 8. 6., 12. 9., 4. 10., 9. 11., 15. 12.) in redna komunikacija s člani Konzorcija, načrtovanje skupnih aktivnosti in prenos informacij.
- Pripravljena vizija in program dela za leto 2024.
- Skupno nastopanje do države za urejanje statusa rokodelcev ter za pridobivanje finančnih sredstev za delovanje rokodelskih organizacij, rokodelcev in prenos rokodelskih znanj: sestanek na MGRT, predstavitev popisa rokodelskih panog, ki je priloga k zakonu (25. 1.); 16. 2. sprejetje predloga Zakona o ohranjanju in razvoja rokodelstva na Vladi RS, sodelovanje pri pripravi sporočila za javnost.
- Evidentiranje nosilcev rokodelskih znanj, primernih za prenos znanja v okviru rokodelske sheme, posredovanje RC Škofja Loka.
- So-organizacija in sodelovanje na skupnih rokodelskih dogodkih: Načrtovanje in sodelovanje pri organizaciji celotnega Slovenskega rokodelskega tabora 2023 (komunikacija z MGRT, člani Konzorcija in ponudniki iz Srca Slovenije za pripravo ponudbe za MGRT).
- Načrtovanje Slovenskega rokodelskega festivala 2023: sodelovanje pri vzpostavitvi promocije festivala na socialnih omrežjih, sodelovanje pri prilagoditvi in objavi vsebin festivala na rokodelci.si, sodelovanje pri pripravi sporočila za javnost in naboru medijev za obveščanje o festivalu, posredovanje seznama potencialnih sodelujočih v spremljajočem programu festivala, komunikacija z Gorenjskim muzejem glede možnega sodelovanja na festivalu, udeležba na festivalu in pomoč pri izvedbi dogodka (3. 6., Brdo pri Kranju).
- Načrtovanje in izvedba skupne predstavitve KRCS na MOS (16. 9.).

6.5 SPOT REGISTRACIJSKA TOČKA LITJA

SPOT točka je v letu 2023 delovala v Litiji kot brezplačna storitev za registracijske in podjetniško-svetovalne storitve, v okviru katere podjetnikom nudimo naslednje storitve:

- Osnovno svetovanje za s.p. ali d.o.o. (vključuje enostavno svetovanje o organizacijski obliki, o načinu vodenja računovodskih knjig in osnovo davčno svetovanje).
- Podrobnejše svetovanje o organizacijski obliki.
- Podrobnejše svetovanje o načinu vodenja računovodskih knjig.
- Podrobnejše davčno svetovanje (ali postati zavezanec za DDV, itd.).
- Svetovanje o uporabi e-davkov za normirance.

Nabor postopkov, pri katerih morate strankam nuditi podporo, je opredeljen V točkah 11.a in 11.c člena Zakona o Poslovnem registru Slovenije so opredeljeni naslednji postopki, ki jih mora SPOT točka nuditi strankam in jih budimo tudi na RCSS:

- postopek vpisa ustanovitve, spremembe ali izbrisa enote poslovnega registra iz prvega in drugega odstavka 3. člena ZSReg in podjetnika,
- postopek prijave potreb po delavcih v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje,
- postopek prijave za ustrezen vpis v davčni register in postopku pridobitve identifikacijske številke za DDV v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo,
- postopek prijave, odjave ali spremembe prijave v sistemu socialnega zavarovanja v skladu z zakoni, ki urejajo zdravstveno, pokojninsko in druga socialna zavarovanja,
- postopek pridobitve obrtnega dovoljenja v skladu s predpisi, ki urejajo obrtno dovoljenje.

Nadalje sistem za podporo poslovnim subjektom obsega naslednje poslovne procese:

- sestavo vlog v postopkih za podporo poslovnim subjektom,
- pridobivanje podatkov, ki jih mora vsebovati vloga v posameznem postopku za podporo poslovnim subjektom, iz uradnih evidenc, če za to obstajajo ustrezni tehnični pogoji,
- preverjanje omejitev vpisa v sodni ali poslovni register v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe,
- pripravo listin, ki jih je treba priložiti vlogam v postopkih za podporo poslovnim subjektom,
- elektronsko oddajo vlog v postopkih za podporo poslovnim subjektom in listin, ki jih je treba priložiti tem vlogam,
- druga administrativna opravila za potrebe postopkov za podporo poslovnim subjektom in
- elektronsko posredovanje odločitev v postopkih za podporo poslovnim subjektom.

Preko SPOT registracijske točke je bilo v letu 2023 izvedenih 298 postopkov, od tega 45 individualnih svetovanj za novoustanovljene s.p.-je (od tega 49 % iz občine Litija) in 1 za novoustanovljene d.o.o.-je (od tega 0 % iz občine Litija). Od 298 izvedenih postopkov se jih je 152 oz. 51 % nanašalo na poslovne subjekte iz občine Litija.

6.6 LOKALNA AKCIJSKA SKUPINA SRCE SLOVENIJE (LAS)

OBDOBJE DELOVANJA 2014–2020

Razvojni center Srca Slovenije v obdobju 2014-2020 kot vodilni partner LAS izvaja vodenje Lokalne akcijske skupine Srce Slovenije, ki pokriva območje občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji. Programsko obdobje se je začelo v letu 2023 zaključevati, a se formalno izvaja do oddaje vseh zahtevkov vse do 30. 6. 2025. Temeljna področja delovanja LAS sta izvajanje tekočih aktivnosti in animacija lokalnega prebivalstva ter izvajanje lokalne razvojne strategije.

V letu 2023 so bile izvedene **3 seje organov LAS** (skupščina, razvojni svet in ocenjevalna komisija).

Izvajali smo **2 projekta, v katerih je partner LAS Srce Slovenije**, in sta bila potrjena na javnih razpisih MKGP za projekte sodelovanja LAS: Mreža vodnih poti v Kamniško-Savinjskih Alpah in Kolesarska veriga na podeželju. Dodatno smo izvajali še **1 projekt sodelovanja LAS** Eko hrana in kratke dobavne verige s slovenskimi in tujimi partnerji, ki ni bil potrjen s strani slovenskih organov LAS, temveč le s strani tujih organov LAS, kar je pomenilo, da je projekt kljub temu potrebno izvesti v določenih vnaprej definiranih pogodbenih aktivnostih.

Izvajali smo **4 projekte, v katerih je partner LAS Srce Slovenije** in so bili potrjeni na javnih pozivih LAS (sklad EKSRP): Točka za starejše, Za lokalno hrano, Turizem v Srcu Slovenije in Stopimo skupaj. Poleg tekočega spremljanja in izvajanja **5 projektov, v katerih je bil partner tudi LAS Srce Slovenije** (sklad ESRR): Podjetno Srce, Skulptura mamuta z urejenim območjem, Rajhova domačija, Ureditev KC Litija in Prenova KD Šmartno, je LAS **spremljal še 12 operacij upravičencev** z območja, ki so bile potrjene s strani LAS, ARSKTRP in MKRR: Gibanje za zdrave možgane, Ozeleniti mesto Litija, Nazaj k naravi, Vegova pot v šolo, Aromaterapija in zelišča za zdravje in vitalnost domačega okolja, Oživitev trških jeder Motnika in Šentvida pri Lukovici, Čebelja pravljica povezuje, Park življenja, Okusi domačnosti, Festival šobeljna, Voda4Vega in Znanje preteklosti za zdravo prihodnost.

Od navedenih je bilo **11 projektov v letu 2023 tudi vsebinsko zaključenih**: Nazaj naravi, Ozeleniti mesto Litija, Vegova pot v šolo, Gibanje za zdrave možgane, Oživitev trških jeder Motnika in Šentvida pri Lukovici, Okusi domačnosti, Aromaterapija in zelišča za zdravje in vitalnost domačega okolja, Podjetno Srce, Rajhova domačija, Skulptura mamuta z urejenim območjem, Ureditev KC Litija in Prenova KD Šmartno.

Na ARSKTRP in MKRR je bilo **oddanih skupaj 12 zahtevkov** za izplačilo za operacije izbrane preko javnih pozivov LAS in 2 zahtevka za projekte sodelovanja LAS v skupni vrednosti sofinanciranja 497.024,15 EUR. **Upravičencem je bilo v 2023 izplačanih 519.051,03 EUR sredstev**. Predstavniki LAS so bili **prisotni pri 11 kontrolah na kraju samem** s strani ARSKTRP in SVRK.

V letu 2023 **ni bilo objavljenih javnih pozivov**, saj so bila vsa razpoložljiva sredstva razpisana že v prejšnjih letih.

V letu 2023 je bilo s strani ARSKTRP in MKRR **potrjenih 9 projektov**, ki so bili izbrani na javnih pozivih LAS v letu 2022: Za lokalno hrano (LAS Srce Slovenije, Korenina z.o.o., Frtica d.o.o., Samo Upelj, OŠ Gradec, Občina Dol pri Ljubljani), Znanje preteklosti za zdravo prihodnost (Javni zavod za kulturo Kamnik, Občina Kamnik, Sadjarsko-vrtnarsko društvo Tunjice, Društvo podeželskih žena Moravče), Turizem v Srcu Slovenije (Turistično društvo Tuhinjska dolina, LAS Srce Slovenije), Stopimo skupaj (LAS Srce Slovenije), Podjetno Srce (LAS Srce Slovenije, KIKstarter), Rajhova domačija (Občina Dol pri Ljubljani, LAS Srce Slovenije), Skulptura mamuta z urejenim območjem (Občina Kamnik, LAS Srce Slovenije), Ureditev KC Litija (Občina Litija, LAS Srce Slovenije) in Prenova KD Šmartno (Občina Šmartno pri Litiji, LAS Srce Slovenije).

V okviru pisarne LAS je bilo izvedenih skupaj **50 svetovanj** z namenom spremljanja projektov.

Izvedenih je bilo **5 dogodkov**, na katerih je LAS predstavil svoje delovanje in dobre prakse, ter organizirana **3 izobraževanja** o izvajanju projektov EKSRR za upravičence. Udeležili smo se **7 dogodkov**, ki so bili namenjeni predstavitvi rezultatov projektov EKSRR/ESRR na območju LAS Srce Slovenije. Udeležili smo se **6 sej in 2 posvetov**, organiziranih s strani Društva za razvoj slovenskega podeželja (DRSP). Sodelovali smo na **2 izobraževanjih** na temo CLLD/LEADER, organiziranih s strani DRSP, MKGP, MKKR in ARSKRTP, ter na **4 drugih izobraževalnih dogodkih**, ki so povezani z delom LAS.

Potekalo je tekoče izvajanje evalvacije doseganja zastavljenih ciljev in kazalnikov SLR, na MGRT in MKGP so bili oddani **4 plani črpanja sredstev in 2 letni poročili**. Letno poročilo je bilo pripravljeno tudi za občine, ki sodelujejo v LAS Srce Slovenije.

Predstavniki LAS smo se udeležili **3 študijskih obiskov v tujini (Poljska, Avstrija, Švedska, Litva)**. V Srcu Slovenije smo **gostili partnerski LAS s Poljske in srečanje evropske mreže za podeželje EU CAP**. Sodelovali smo z LAS-i iz Italije, Avstrije, Poljske, Latvije, Litve, Finske in Švedske. Na **razpis programov Erasmus in CERV** smo skupaj z italijanskimi partnerji prijaviili **2 projekta**, od katerih je bil en potrjen; izvedba je predvidena v letih 2024 in 2025.

Na spletni strani LAS, v lokalnih medijih in na socialnih omrežjih je bilo skupaj objavljenih **80 prispevkov**, v spletnem mesečnem informatorju Srce Slovenije info je bil LAS-ov kotiček predstavljen **11-krat**.

OBDOBJE DELOVANJA 2021–2027

Na podlagi objavljene Uredbe o delovanju lokalnih akcijskih skupin in potrditvi strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost za programsko obdobje do leta 2027, ter Javnega poziva za oblikovanje lokalnih akcijskih skupin in pripravo strategij lokalnega razvoja do leta 2027, ki sta bila v Uradnem listu RS objavljena 23.12.2022, smo na Razvojnem centru Srca Slovenije v začetku leta 2023 pričeli s **postopkom ponovnega oblikovanja LAS Srce Slovenije in priprave Strategije lokalnega razvoja za Lokalno akcijsko skupino Srce Slovenije za programsko obdobje 2021–2027**.

Po javni objavi Poziva za članstvo v LAS Srce Slovenije za programsko obdobje do leta 2027 smo na podlagi prejetih pisem o nameri 31. 1. 2023 s **70 predstavniki** javnih institucij, podjetij, društev, zavodov, organizacij in posameznikov iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji s podpisom konzorcijske pogodbe formalno vzpostavili LAS Srce Slovenije za namen nadaljevanja delovanja tudi v obdobju 2021–2027. Naknadno je v LAS pristopilo še 6 članov, tako LAS trenutno šteje **76 članov**.

Razvojni center Srca Slovenije je kot vodilni partner LAS Srce Slovenije 31. 1. 2023 s sklepom Skupščine LAS prevzel vse naloge in obveznosti LAS Srce Slovenije iz programskega obdobja 2014–2020 in za programsko obdobje 2021–2027, saj je kot član LAS in dosednji vodilni partner kadrovsko, finančno in upravno sposoben za opravljanje teh nalog.

Vodilni partner je prevzel tudi naloge **priprave nove Strategije lokalnega razvoja LAS**. Izvedenih je bilo **7 delavnic**, po ena delavnica v vsaki od 6 vključenih občin, in skupna delavnica, na kateri je potekala predstavitev sinteze rezultatov s posameznih delavnic in konkretizacija projektov. Pri izvedbi delavnic so sodelovali sodelavci LAS Srce Slovenije, zunanja moderatorka in številni prebivalci, v skupnem številu **184 udeležencev**. Do junija 2023 je bilo opravljenih še več kot **50 osebnih in telefonskih razgovorov** z nosilci projektnih idej. Na spletni strani LAS je bil objavljen tudi **poziv za oddajo projektnih predlogov** ter obrazec za opis projektne ideje, preko katerega so nosilci posredovali svoje projektne predloge Razvojnemu centru Srca Slovenije. Pri pripravi Strategije je bila možnost sodelovanja ves čas omogočena vseh zainteresirani javnosti, ki smo jo pozivali k sodelovanju preko objav na spletni strani, socialnih omrežjih in v lokalnih medijih. Izvedeni sta bili **2 srečanja ožje Fokusne skupine** za pripravo Strategije lokalnega razvoja, v kateri so sodelovali člani

Razvojnega sveta in nekateri drugi zainteresirani posamezniki, s katerimi smo preverjali posamezna poglavja pripravljenega osnutka Strategije. Predlog strategije je bil dokončno pripravljen v juliju 2023.

Postopek potrditve LAS je bil izveden dvostopenjsko. Sprva je 25. 4. 2023 Medsektorska skupina CLLD izdala odločbo o formalni potrditvi LAS Srce Slovenije, 19. 9. 2023 pa je potrdila še oddajo Strategije, ki smo jo na podlagi dopolnitev dokončno uskladili do konca leta 2023. S tem je Razvojni center Srca Slovenije zagotovil **formalne pogoje za delovanje LAS Srce Slovenije do leta 2027.**

PROJEKTI LAS, SOFINANCIRANI S STRANI EVROPSKEGA SKLADA ZA REGIONALNI RAZVOJ (ESRR)

Projekti ESRR, ki so že zaključeni (Dediščina nas povezuje, Prenova in oživitev Staretovega trga, Revitalizacija samostana Mekinje, Izgradnja večnamenske dvorane v društvenem domu Krašnja, Gibanje nas druži, Zgodbe rok in krajev), so bili v letu 2023 v 5-letni fazi spremljanja, kar pomeni, da LAS Srce Slovenije na Ministrstvo vsako leto v januarju oddaja letna poročila z doseženimi kazalniki.

V letu 2023 se je izvajalo 5 projektov, ki so bili izbrani na 3. Javnem pozivu za sklad ESRR v letu 2022: Podjetno srce, Rajhova domačija, Skulptura mamuta z urejenim območjem, Ureditev KC Litija in Prenova KD Šmartno.

1. Podjetno srce

Upravičenci: LAS Srce Slovenije, Zadruga KIKŠarter Center z.b.o.

Vrednost sofinanciranja projekta: 26.417,16 EUR

Razpis: 3. javni poziv v letu 2022 za sklad ESRR

Izvedene aktivnosti v 2023:

- izvedba podjetniških delavnic z osmo in devetošolci na 4 osnovnih šolah na območju LAS (Litija, Lukovica, Dol pri Ljubljani, Moravče);
- izvedba usposabljanja za razvoj digitalnih kompetenc v KIKŠarterju;
- nakup opreme za izvedbo izobraževanja v Kamniku;
- prenos dobre prakse co-workinga iz Kamnika v Moravče (analiza stanja in potreb, mentoriranje, vzpostavitev co-workinga);
- vodenje in koordinacija projekta.

2. Rajhova domačija

Upravičenci: Občina Dol pri Ljubljani, LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 56.000,00 EUR

Razpis: 3. javni poziv v letu 2022 za sklad ESRR

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava dokumentacije in izvedba gradbeno-obrtniških del z nadzorom za izvedbo parkirišča ob Levčevi (Rajhovi) domačiji;
- izvedba dveh dogodkov/delavnic za otroke in starostnike na Levčevi (Rajhovi) domačiji v okviru Čebelarskega sejma;
- objave v medijih;
- vodenje in koordinacija projekta.

3. Skulptura mamuta z urejenim območjem

Upravičenci: Občina Kamnik, LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 56.000,00 EUR

Razpis: 3. javni poziv v letu 2022 za sklad ESRR

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava dokumentacije za izvedbo investicije;
- izvedba investicije (rušitvena, zemeljska in zidarska dela, postavitve urbane opreme, javne razsvetljave in zasaditev travnatih površin) in nadzor;
- izdelava in postavitve skulpture mamuta na avtobusni postaji v Kamniku;
- predstavitev projekta na dogodku ob zaključku investicij – odprtje parka in Mamutov pohod do Nevelj;
- predstavitev projekta in rezultatov v lokalnih medijih;
- vodenje in koordinacija projekta.

4. Ureditev KC Litija

Upravičenci: Občina Litija, LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 56.000,00 EUR

Razpis: 3. javni poziv v letu 2022 za sklad ESRR

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava dokumentacije za izvedbo investicije v Kulturnem centru Litija;
- izvedba investicije v izboljšanje funkcionalnosti stavbe (prehod med dvema deloma objekta, sanacije vlage, manjši zunanji prireditveni prostor, parkirišča in dostop, prilagojen invalidom) in njen nadzor;
- izvedba medgeneracijskega dogodka za otroke in stare starše na okoljsko temo v prostorih kulturnega doma (Tačkov festival);
- objave v medijih;
- vodenje in koordinacija projekta.

5. Prenova KD Šmartno

Upravičenci: Občina Šmartno pri Litiji, LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 56.000,00 EUR

Razpis: 3. javni poziv v letu 2022 za sklad ESRR

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava dokumentacije za izvedbo investicije v Kulturnem domu Šmartno;
- izvedba investicije v večjo energetske učinkovitost objekta (zamenjava sistema ogrevanja in prezračevanja) in njen nadzor;
- izvedba dogodkov/delavnic za otroke in starejše na okoljsko temo (trajnostni dogodek);
- objave v medijih;
- vodenje in koordinacija projekta.

PROJEKTI LAS, SOFINANCIRANI S STRANI EVROPSKEGA KMETIJSKEGA SKLADA ZA RAZVOJ PODEŽELJA (EKSRP)

V letu 2023 se je izvajalo 12 projektov, ki so bili izbrani na javnih pozivih EKSRP v prejšnjih letih: Gibanje za zdrave možgane, Ozeleniti mesto Litija, Nazaj k naravi, Vegova pot v šolo, Aromaterapija in zelišča za zdravje

in vitalnost domačega okolja, Oživitev trških jader Motnika in Šentvida pri Lukovici, Čebelja pravljica povezuje, Park življenja, Okusi domačnosti, Festival šobeljna, Voda4Vega, Znanje preteklosti za zdravo prihodnost, Točka za starejše, Za lokalno hrano, Turizem v Srcu Slovenije in Stopimo skupaj.

1. Gibanje za zdrave možgane

Upravičenci: Občina Dol pri Ljubljani, Občina Kamnik, OŠ Janka Modra Dol pri Ljubljani, Vrtec Antona Medveda Kamnik, OŠ Stranje

Vrednost sofinanciranja projekta: 79.352,14 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2019 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- strokovno izobraževanje za strokovne delavce zavodov;
- delavnice za predšolske otroke in stare starše;
- promocija (objave v glasilih, spletnih straneh, socialnih omrežjih, na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni).
- izvedba zaključnega dogodka.

2. Ozeleniti mesto Litija

Upravičenci: Občina Litija, Medobčinsko društvo invalidov občin Litija in Šmartno pri Litiji, socialno podjetje

Vrednost sofinanciranja projekta: 79.431,41 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2019 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- oddaja zahtevka.

3. Nazaj k naravi

Upravičenci: Nesta d. o. o., Društvo Lojtra, Društvo Sožitje

Vrednost sofinanciranja projekta: 72.025,91 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2019 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- izvedba usposabljanj in izobraževanj;
- promocija (FB, lokalni mediji);
- oddaja zahtevka.

4. Vegova pot v šolo

Upravičenci: Občina Moravče, Društvo rokodelcev – Rokodelski center Moravče, Turistično društvo Moravče, Občina Dol pri Ljubljani, Športno društvo Zagorica pri Dolskem

Vrednost sofinanciranja projekta: 32.797,59 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2019 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava vsebine, oblikovanje, tisk brošure o življenju in delu Jurija Vege;
- priprava vsebine, oblikovanje in tisk učnih listov na temo Vegove poti za predšolske otroke in otroke 1. triade;

- priprava programov tematskih pohodov;
- usposabljanje strokovnega kadra in članov ŠD za izvajanje vadb na fitnes orodjih na prostem;
- promocijske objave (lokalni mediji, lokalne spletne strani ...);
- pohodi s pilotnimi skupinami po Vegovi poti v šolo;
- zaključna prireditev.

5. Aromaterapija in zelišča za zdravje in vitalnost domačega okolja

Upravičenci: Zeliščna kmetija Hanuman, Tomaž Mulej – dopolnilna dejavnost na kmetiji, Dom Tisje, Društvo Lojtra

Vrednost sofinanciranja projekta: 25.944,74 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- razvoj novih izdelkov in storitev Zeliščne kmetije Hanuman.

6. Oživitev trških jeder Motnika in Šentvida pri Lukovici

Upravičenci: Občina Kamnik, Turistično društvo Motnik, Podeželsko društvo Utrip pod lipo domačo Motnik, Turistično društvo Sveti Vid

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.997,41 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- izvedba trških dni v Motniku;
- oddaja zahtevka.

7. Čebelja pravljica povezuje

Upravičenci: Čebelarstva zveza Slovenije, Občina Dol pri Ljubljani, Čebelarstvo društvo Dolsko, Sabina Pirš s.p.

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.999,99 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- zaključki adaptacije podpornega objekta na Rajhovi (Levčevi) domačiji;
- nabava čebel in opreme za učni čebeljak na Rajhovi (Levčevi) domačiji, ureditev okolice;
- oblikovanje in izvedba programa za slepe in slabovidne in otroke;
- izvedba predavanj in delavnic – delo s čebelami, pridobivanje medu;
- promocija – organizacija sejma, priprava letaka, priprava promocijskega spota.

8. Park življenja

Upravičenci: Občina Dol pri Ljubljani, Turistično društvo Dolsko, Sadjarsko-vrtnarsko društvo Tunjice

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.997,86 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- zaključki adaptacije podpornega objekta na Rajhovi (Levčevi) domačiji;
- ureditev sadnega parka na Rajhovi (Levčevi) domačiji;

- zeliščarsko-sadjarski sejem;
- strokovne delavnice in izobraževanja, delavnice za otroke;
- priprava knjižice z recepti.

9. Okusi domačnosti

Upravičenci: Občina Litija, Javni zavod za kulturo, mladino in šport Litija, Vinogradniško društvo ŠTUC Šmartno

Vrednost sofinanciranja projekta: 23.998,16 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- izvedba FB kampanje za promocijo projekta in ponudbe v Rudniku Sitarjevec;
- tisk promocijskih letakov.

10. Festival šobeljna

Upravičenci: Občina Moravče, Turistično društvo Moravče, Društvo podeželskih žena Moravče

Vrednost sofinanciranja projekta: 24.251,50 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- festivalsko dogajanje in promocija lokalne kulinarike v okviru Evropskega prvenstva v košnji;
- drugi lokalni dogodki – sodelovanje partnerjev.

11. Voda4Vega

Upravičenci: Občina Moravče, Turistično društvo Moravče, Društvo podeželskih žena Moravče

Vrednost sofinanciranja projekta: 24.251,50 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- načrtovanje izvedbe predvidenih aktivnosti.

12. Znanje preteklosti za zdravo prihodnost

Upravičenci: Javni zavod za kulturo Kamnik, Občina Kamnik, Sadjarsko – vrtnarsko društvo Tunjice, Društvo podeželskih žena Moravče

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.975,12 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- priprava terena in izvedbenega projekta zasaditve sadovnjaka, vključno z zgodovinskimi viri in pripravo načrta zasaditve;
- zasaditev sadik starih odpornih in avtohtonih vrst sadnega drevja;
- raziskava o kulinariki in receptih in nabor receptov v sodelovanju s sestrami uršulinkami, partnerji in zunanjimi strokovnjaki;
- prenova dvorane v Mekinjskem samostanu in nabava opreme za izvajanje delavnic;
- organizacija in izvedba delavnic;
- koordinacija in vodenje projekta.

13. Točka za starejše

Upravičenci: LAS Srce Slovenije, Občina Lukovica, Občina Litija, Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji

Vrednost sofinanciranja projekta: 24.457,85 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2020 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- aktivno delovanje točk za starejše na lokacijah;
- razvoj in delovanje mreže prostovoljcev;
- informiranje in obveščanje;
- izvedba sklopa izobraževanj za starostnike in njihove svojce.

14. Za lokalno hrano

Upravičenci: LAS Srce Slovenije, KORENINICA z.o.o., PE Litija, FRTICA, d.o.o., Samo Upelj, Osnovna šola Gradec, Občina Dol pri Ljubljani

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.830,02 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2022 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- vzpostavljeno partnerstvo med LAS, kmetijami, prehranskimi podjetji, zadrugami, javnimi institucijami (šolami) in lokalno skupnostjo;
- oblikovanje kratke dobavne verige na področju oskrbe z lokalno pridelano hrano na območju LAS, razširitev mreže dobaviteljev in kupcev;
- pregled dobrih praks iz Slovenije in tujine;
- izvedba lokalne tržnice v Dolu pri Ljubljani (nakup opreme);
- razširitev ponudbe prodajnega kotička v Frtici z lokalnimi izdelki in izvedba degustacijskih dni v Frtici;
- izvedba EKO zajtrka za učence OŠ Gradec;
- izvedba delavnic kmetovanja za učence in starejše vaščane na šolskem EKO vrtu v POŠ Jevnica (vključno z nabavo opreme in materiala) in ogled učne kmetije;
- naložba v posodobitev proizvodnje za delo v sadovnjaku na Kmetiji Kufin – nakup opreme.

15. Turizem v Srcu Slovenije

Upravičenci: TD Tuhinjska dolina, LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 39.959,08 EUR

Razpis: 1. javni poziv v letu 2022 za sklad EKSRP

Izvedene aktivnosti v 2023:

- organizacija srečanja turističnih ponudnikov Srca Slovenije;
- vzpostavitev mikro TIC-a v Termah Snovik;

16. Stopimo skupaj

Upravičenec: LAS Srce Slovenije

Vrednost sofinanciranja projekta: 16.040,05 EUR

Razpis: Neposredna potrditev

Izvedene aktivnosti v 2023:

- načrtovanje izvedbe delavnic za oblikovanje partnerstev za prijavo na razpise;
- najava delavnic v komunikacijskih kanalih;
- priprava promocijskih materialov za delavnice.

PROJEKTI SODELOVANJA LAS V IZVAJANJU V LETU 2023

Projekti so bili izbrani na podlagi objavljenih javnih razpisov MKGP za izbor projektov za sodelovanje med LAS-i. Tovrstna pridobljena nepovratna EU sredstva predstavljajo za **LAS dodatna sredstva** in niso del sredstev, ki jih je pridobil LAS Srce Slovenije na podlagi potrjene Strategije lokalnega razvoja za obdobje 2014-2020. V letu 2023 so se izvajali naslednji projekti:

1. Mreža vodnih poti Kamniško-Savinjskih Alp

Partnerji: LAS Srce Slovenije, LAS Srce Slovenije, LAS Gorenjska košarica, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline in LAG Regional Kooperation Unterkärnten

Vrednost sofinanciranja projekta: 52.540,69 EUR

Aktivnosti na območju LAS Srce Slovenije, izvedene v letu 2023:

- digitalizacija mreže vodnih poti v KSA;
- promocija integralnega turističnega produkta Mreža vodnih poti v KSA;
- izvedba večjezične pohodniške karte;
- prijava projekta na evropski natečaj ARIA 2023 – nacionalni zmagovalec in evropski finalist.

2. Kolesarska veriga na podeželju

Partnerji: LAS Srce Slovenije, LAS Srce Slovenije, LAS Gorenjska košarica, LAS Srce Slovenije, LAS Loškega pogorja, LAS Dolenjska in Bela krajina, LAS V objemu sonca, LAS Vipavska dolina, LAS Goričko 2020, LAS Pri dobrih ljudeh 2020, LAS Prlekija, LAS Suhe krajine, LAS Med Snežnikom in Nanosom, LAS Krasi in Brkinov

Vrednost sofinanciranja projekta: 99.664,28 EUR

Aktivnosti na območju LAS Srce Slovenije, izvedene v letu 2023:

- priprava in oddaja zahtevka.

3. Eko hrana in kratke dobavne verige

Partnerji: LAS Srce Slovenije, LAS AIZKRAUKLE DISTRICT PARTNERSHIP - Latvija, LAS STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZIEMIA BIELSKA - Poljska, LAS Campidano - Italija, LAS Aktion Österbotten - Finska, Föreningen Refarm Linné - Švedska, LAS Pajūrio kraštas - Latvija, KORENINICA z. o. o., PE Litija, Klemen Vodnjov - nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji, Šmartno pri Litiji, Samo Upelj, Dol pri Ljubljani, ŠD Javor, Šmartno pri Litiji, OŠ Gradec, Litija

Vrednost sofinanciranja projekta: 0 EUR. Projekt ni bil potrjen s strani ARSKTRP, bil pa je potrjen s strani tujih organov LAS, kar pomeni, da je projekt kljub temu potrebno izvesti v določenih vnaprej definiranih nujnih aktivnostih, ki so: vodenje celotnega projektne partnerstva, organizacija ogleda dobrih praks v Sloveniji ter udeležba ogledih dobrih praks v tujini.

Projekt se je začel izvajati v letu 2022 in se bo izvajal do leta 2024.

Aktivnosti na območju LAS Srce Slovenije, izvedene v letu 2023:

- vodenje in koordinacija projekta in mednarodnega partnerstva;
- udeležba na ogledu dobrih praks na Poljskem in Švedskem.

6.7 UPRAVLJANJE TURIZMA V OKVIRU KONCESIJE

Koncesijska pogodba o izvajanju izbirne gospodarske javne službe organiziranja in izvajanja spodbujanja razvoja turizma v občini Litija, je bila med Občino Litija in RCSS sklenjena konec decembra 2021 in velja od 1.1.2022 do 31.12.2026. Pogodba opredeljuje naslednje naloge:

- delovanje TIC Litija
- lokalno turistično vodenje
- celostna promocija turizma
- delo s turističnimi ponudniki za celovitejši razvoj turističnega območja
- prilagajanje in razvoj obstoječih ter novih turističnih programov in izdelkov ter njihovo trženje
- razvoj lokalne skupnosti
- upravljanje turistične infrastrukture (Rudnik Sitarjevec Litija, TIC Litija)
- spodbujanje razvoja turističnih destinacij Vače in Dole pri Litiji

V nadaljevanju so predstavljene v letu 2023 izvedene aktivnosti.

Aktivnosti v okviru TIC LITJA – aktivnosti, ki se prepletajo z Rudnikom Sitarjevec so označene z *

1. Razvoj in upravljanje s turističnimi komunikacijskimi kanali

- Stalno ažuriranje spletnih strani in socialnih omrežij, urejanje izjav za dostopnost za obe spletni strani glede na zahteve Ministrstva za digitalizacijo*.
- Informiranje in promocija na lastnih socialnih omrežjih (FB & Instagram):

	2022	2023	Indeks rasti	% rasti
Št. objav	195	223	114	14
Doseg objav	55.779	62.314	112	12
Št. všečkov in odzivov	3.370	2.764	82	-18
Št. komentarjev	117	80	68	-32
Št. delitev	286	281	98	-2
Št. novih všečkov FB strani	335	148	44	-56
Št. novih všečkov Instagram strani	0	9	/	/

- FB promocija za glasovanje za naj zasavsko prireditel Tačkov festival (uvrstitev: 4. mesto, 9 tekmovalcev) ter za glasovanje prijavljenih izletniških točk na razpis Moja dežela lepa in gostoljubna - naj izletniška točka (Oglarska domačija Brinovec in Kmetija pr' Škunder).
- Informiranje in promocija na spletni strani visitlija.si:

	2022	2023	Indeks rasti	% rasti
Uporabniki				
Št. uporabnikov	2,7 tisoč	4,5 tisoč	167	67
Povprečen čas dejavnosti	1 min 5 sek	1 min 2 sek	95	-5
Način iskanja aktivnih uporabnikov				
Organsko iskanje	2,2 tisoč	1,5 tisoč	68	-32
Direktno iskanje	660	249	38	-62
Organsko iz soc. omrežij	254	34	13	-87
Priporočilo	279	75	27	-73
Države uporabnikov				
Slo	2,5 tisoč	4,1 tisoč	164	64
ZDA	59	36	61	-39

Hr	14	29	207	107
Nem	16	30	188	88
Au	14	24	171	71
Irska	16	/	/	/
It	15	27	180	80
VB	/	15	/	/
Strani z največ ogledi				
Pristajalna stran		1.802		
TP/Prenočišča		652		
Pohodništvo/Levstikova pot		617		
Top atrakcije		367		
Pohodništvo		339		

- Informiranje in promocija v različnih tiskanih, spletnih in televizijskih medijih:
 - Dopolnjevanje vsebin v aplikaciji TZS - Slovenski turistični vodnik - naj znamenitosti.
 - Dopolnjevanje vsebin v aplikaciji Quickontrip – turistične zanimivosti na območju.
 - Koordinacija snemanja oddaje Dobro jutro na 4-ih točkah v Litiji – MML, Rudnik Sitarjevec*, savski most, GS Litija – Šmartno (19. 12.).
 - Vnos top doživetij za predstavitev v knjigi The Slovenia Book (Doživetje bogastva mineralov in zgodb rudarjev, Spoznajte zgodovino Litije, potujte skozi čas, Središče Slovenije – Geoss, Situla z Vač, Doživetje v Pustolovskem parku Geoss, Doživetje Oglarske dežele, Oglarska domačija Brinovec).*
 - Priprava periodičnih objav za lokalni časopis Občan.*
- Informiranje in promocija na dogodkih:
 - Distribucija promocijskih materialov na 33. sejmu Alpe-Adria* (Ljubljana, 15. – 18.2).
 - Prijava na sejmski dogodek Doživi Slovenijo* (Portorož, 25. - 29.5.), ki je odpadel.
 - Promocija na Festivalu skupnosti* (10.6.).
 - Promocija na sejmu MOS* (Celje, 13.9.).
- Plačljivo oglaševanje/sponzorstvo:
 - Sestanki z agencijo ter priprava predlogov obiskov italijanskih in belgijskih medijev ter vlogerjev, koordinacija ogledov, usklajevanje s ponudniki in agencijo, sprejem (10. - 11. 7. in 27. - 28. 8.), lokacije italijanskih obiskovalcev: Pustolovski park Geoss, Rudnik Sitarjevec Litija*, Oglarska domačija Brinovec, Krčma na gradu Bogenšperk, lokacije belgijskih obiskovalcev: Kmetija Pr' Škunder, Pustolovski park GEOSS, Rudnik Sitarjevec*, Oglarska domačija Brinovec, Apartmaji BAMA, Muzej klaviatur.
 - Pošiljanje nagrad za nagrajence križanke v reviji Motosvet.
- Donacije: 100 promocijskih vrečk s promocijskim materialom OŠ Litija, podružnici s prilagojenim programom za tekmovanje MATP v aprilu.

2. Delo s turističnimi ponudniki (TP) za celovitejši razvoj turističnega območja

- Srečanja deležnikov turizma na 3 mesece (Občina Litija, ZKMŠ, KS Vače, KS Dole). (5.4., 21.6., 28.9., 12.12.).
- Individualna srečanja/terenski obiski TP, vključno z distribucijo promocijskega materiala: Volk Turjaški glede nadgradnje njihove turistične ponudbe, vključitve v vodena doživetja ter glede pridobitve mednarodnih okoljskih znakov, Valvazorjeva Konjenica glede izvedbe praznovanja 30. letnice delovanja konjenice, Hiša Štepic, Dobra vila - Šumnik, kmetija Martine in Tomaža Kotarja – Dole pri Litiji, Lesarius - Velika Preska, Gostilna Juvan – Polšnik, Domačija Paternoster - Tenetiše, Sobe in apartmaji Bama - Litija, gostilna Kovač - Litija, gostilna Vrabec - Slivna, Pustolovski park Geoss - Slivna, Terme Snovik – Laze v Tuhinju, Oglarska domačija Brinovec.

- Sestanek v Termah Snovik za projekt Turizem v Srcu Slovenije ter distribucija litijskih promocijskih materialov (20.3.), izbor najprimernejših turističnih ponudnikov po posameznih občinah LAS Srce Slovenije za umestitev v skupne promocijske materiale.
- Priprava nove promocijske zloženke za Oglarsko deželo: sestanki (16.3., 4.4.) in stalna komunikacija z Jožetom Prahom, kartografom ter oblikovalko, priprava vsebin, številni popravki in prilagoditve, usklajevanje z Občino, KD Dole pri Litiji in vsemi vključenimi ponudniki.
- Sestanek z g. Jožetom Drnovškom ter Društvom GEOSS za turistično sodelovanje.
- Prodaja vstopnic lokalnih organizatorjev dogodkov: jazz koncert in koncert Ota Pestnerja na Dolah – Zavod Polymelos, koncert Zorana Cilenška, Eve Boto in Vlada Kreslina – ZKMŠ.
- Informiranje TP o novem ocenjevanju vodenih doživetij (VD) na območju Srca Slovenije, izvedeni sestanki z Barbaro Vrtačnik in Mirkom Brinovcem ter sodelovanje pri pripravi osnutkov programov za prijavo VD. Certifikat kakovosti so prejeli Oglarska domačija Brinovec, Domačija Škunder v sodelovanju z Gostilno Vrabec, Eko kmetijo Vovše in Pustolovskim parkom GEOSS.

3. Prilagajanje in razvoj obstoječih ter novih turističnih programov in izdelkov ter njihovo trženje

- Priprava prilagojenih turističnih programov glede na povpraševanja*.
- Sprejem in informiranje obiskovalcev o turistični ponudbi v Litiji in okolici, o aktualnih dogodkih in prireditvah*.
- Izdelava novega turističnega programa »Varuhi dediščine Oglarske dežele« ter objava na visitlitija.si (sestanek z Gregorjem Strajnarjem, določitev ponudnikov, opisi, ovrednotenje stroškov in prodajne cene).
- Vključitev 2 programov v ponudbo turistične agencije Autentica*: »Kulinarično potovanje v srce Slovenije« – vključeni: Rudnik Sitarjevec, Grad Bogenšperk, Oglarska domačija Brinovec, Volk Turjaški ter »Izlet v srce Slovenije« – vključeni: Grad Bogenšperk, cerkev sv. Martina, GEOSS, Vače s situlo).
- Predstavitve turistične ponudbe Litije na Dewesoftu.
- Prijava Oglarske domačije Brinovec in Kmetije pr' Škunder kot izletniških točk na razpis TZS Moja dežela - lepa in gostoljubna.
- Priprava programa ogleda in organizacija izleta pri lokalnih turističnih ponudnikih za slovenske turistične agencije (TA) in turistične vodnike z nacionalno licenco ter njegovo usklajevanje z lastnico TA, mag. Ilono Stermetski, izdelava seznama TA, ki vodijo po Sloveniji, pošiljanje vabil (2x predstavljeno zaradi zasedenosti TA, končno predstavljeno v 2024).

4. Razvoj in nakup turističnih spominkov

- Postavljanje razstav v izložbi TIC: poprtnik, pleteni izdelki Vilme Kante, polsteni izdelki Andreje Kovač, izdelki Eko kmetije Vodnjov, pustna okrasitev OŠ Litija, prilagojen program, keramika barbare Vrtačnik, poletna okrasitev Vrtca Litija, slike iz cvetja Joce Jamšek, izdelki BZ Kuolmi, eterična olja, žganice in čokoladni program Berryshke, darilni paketi z izdelki različnih lokalnih ponudnikov.
- Širitev obstoječega asortimana spominkov: nabor obstoječih spominkov na temo Vaške situle v sodelovanju Boštjanom Štinetom iz Ljubljane ter iskanje ustrezne embalaže, komunikacija z Jožetom Sevljakom glede odkupa kalupa za izdelovanje vaške Situle, iskanje mojstrov za izdelavo orodja za litijski srebrnik, dogovori z oblikovalko keramike Anjo Slapničar iz Ljubljane za možnost izdelave novih izdelkov, ki povezujejo najdbe na Vačah z rudarsko tradicijo, knjigi Slovenija s konjskega hrbta in Pajkec Polde, vložen česen Kmetije Pr' Sončku, sadni lističi Eko kmetije Kordiš, česen v prahu in sivkina vodica kmetije Pr' Škunder, polsteni uhani Eko kmetije Vovše.

5. Turistično vodenje

- Organizacija in koordinacija vodniške službe in vodenj po območju Litije ter po rudniku Sitarjevec*.

- Število obiskovalcev v TIC-u v 2023*: 1.254 (19 % manj kot 2022), od tega 27 tujih (15 % manj kot 2022). 38 % obiskovalcev iskanje informacij o lokalni turistični ponudbi/ponudnikih, 25 % pobude za sodelovanje, 15 % nakupi izdelkov, 12 % nakupi storitev (vstopnice, turistično vodenje,...) in 10 % na vljudnostni obisk ali ogledi razstav.
- Preko TIC-a je bilo v letu 2023 izvedenih 43 turističnih vodenj skupin (95 % več kot 2022) (skupaj 1.193 oseb v skupinah, 73 % več kot 2022) po območju Litije*, in sicer iz naslednjih občin/držav: Ljubljana (8 skupin), Litija (5), tujina (3), Celje, Novo mesto, Trbovlje in Zagorje ob Savi (po dve skupini), Domžale, Hrastnik, Kamnik, Komenda, Koper, Kranjska gora, Mežica, Podčetrtek, Podgorica, Prebold, Ptuj, Rdeče, Slovenska Bistrica, Škocjan, Škofljica, Tolmin, Lukovica, Trzin in Velenje (po 1 skupina)).
- Pregled števila dnevnih obiskovalcev na ključnih turističnih točkah v Litiji v letu 2023 (glede na prodano število vstopnic):

Adrenalinski park GEOSS	9.580
Mestni muzej Litija	1.817
Rudnik Sitarjevec	4.235
Oglarska domačija Brinovec	1.340
Smučišče Dole pri Litiji	602
Družinsko gledališče Kolenc	2.000
Skupaj	19.574**

** 11,5 % večji obisk v primerjavi z letom 2022.

6. Pridobivanje dodatnih finančnih sredstev za razvoj in implementacijo turističnih aktivnosti: /

- Delo na novi prijavi programa Erasmus+ na temo arheoloških območij na kmetijskih zemljiščih zanimivih za turizem na primeru Vač - »Landscapes of Resilience«: priprava obrazcev. Ni bil odobren, gre v ponovno prijavo.
- Delo na novi prijavi programa Interreg Europe na temo varovanja in ohranjanja naravne in kulturne dediščine ter trajnostni turizem (vključena ideja za pilotni projekt digitalizacije arheološke poti Vače) - »Tourism4Nature«: priprava obrazcev. Ni bil odobren, gre v ponovno prijavo.

7. Razvoj lokalne skupnosti

Sodelovanje v projektih lokalne skupnosti:

- **Litijski karneval** 2022, 2023 in 2024: evalvacijski sestanek za karneval 2022 (1.3.), sestanki organizacijskega odbora za karneval 2023 (1.4.), priprave in izvedba ocenjevanja za Naj pustni krof 2023 (16.2.): vabilo k sodelovanju, izpolnjevanje prijavnic, dogovori in izbor ocenjevalne komisije, priprava ocenjevalnih obrazcev, FB promocija, medijske objave (Karmen Štrancar Rajevec, Saša Kisovec, Jaroslav Jankovič, Vesna Levičnik), organizacija in izvedba ponudbe dveh pustnih tržnic (11.2., 18.2.) z moderiranjem in podelitvijo priznanj za naj krof, spletna promocija, sodelovanje na sestankih za karneval 2024 (15. 11., 6. 12.).
- **Čarobna Litija***: oblikovanje vabila in prijavnice ter kontaktiranje ponudnikov za sodelovanje na Miklavževem in dveh Božičnih sejmi, organizacija ponudbe, izvedba in sodelovanje na obeh sejmi (tudi stojnica TIC), izbor ter komuniciranje s ponudniki in z ZMKŠ glede izvedbe sejmov ter ostalih dogodkov, oblikovanje tekstov za predstavitev ponudnikov na sejmi, organizacija in izvedba nočnega pohoda z baklami do rudnika, organizacija in izvedba brezplačnih vodenj po rudniku ter sodelovanje pri izvedbi 4-ih koncertov v rudniku ter animiranih jaslicah, postavitve mineralnih jaslic (ogled lokacije s Tonetom Klincem in Andrejem Hostnikom, iznos in čiščenje mineralov, postavitve).

Ostalo:

- Predstavitev dela v TIC ter lokalne turistične ponudbe učencem turističnega krožka iz OŠ Gabrovka (18.5.) in OŠ Litija (7. - 8.11.).
- Izvajanje **anketiranja** obiskovalcev rudnika*, turističnih ponudnikov in lokalnih turističnih vodnikov.
- Sestanek na Občini Litija za turistični del **OPN** in predstavitev letnega plana dela 2024 za turizem (29. 11.).

8. Drugo:

- **Administracija***: izdelava različnih poročil, vodenje evidence o delu prostovoljca, vodenje statistike obiskovalcev za rudnik, TIC in turistične skupine, ipd.
- Vzpostavitev novega **sistema označevanja** prodajnih artiklov s kodami in cenami*.
- Udeležba na sejah Strateškega sveta **SRIFT**.
- Udeležba in sodelovanje na sestankih in aktivnostih na projektu **Slovenia Green Bronze Litija - Šmartno**.
- Udeležba na **posvetu s civilno družbo** v Zagorju ob Savi (16.11.).
Udeležba na srečanjih in ogledih dobrih praks v okviru **KBZ Izvorno slovensko** (Gorenje nad Zrečami, Ormož).
- Koordinacija sistema **POKOLO** (sodelovanje z Občino, MM Ibis in uporabniki).

Aktivnosti izvedene v okviru Rudnika Sitarjevec Litija

1. Promocija in trženje

- Rudnik je leta 2023 obiskalo **4.235 obiskovalcev, od tega 374 (9 %) tujih**. Glede na leto poprej gre za 18 % povečanje celotnega števila obiskovalcev ter 1.458 % povečanje števila tujih obiskovalcev. Največ tujcev je rudnik obiskalo v decembru (77), juliju (67), juniju (66), maju (59) in marcu (41). Za 100 tujih obiskovalcev nimamo podatka o državi izvora, evidentiranih imamo največ obiskovalcev iz Poljske (42), Hrvaške (36), Španije (31), Latvije (29), Češke (28), Romunije (18), Italije (17), Nemčije (15), Ukrajine (12) in Slovaške (10). Manj kot 10 tujih obiskovalcev smo zabeležili iz naslednjih držav: Avstrija, Japonska, Finska, Švedska, Belgija, Švica, Avstralija, ZK, Kitajska, JAR in Nizozemska.
- **Priprava in trženje programov**: Posredovano šolam, društvom in podjetjem po Sloveniji. Prenova turističnega programa »Po črno zlato v Srce Slovenije«.
- **Sodelovanje z izobraževalnimi in raziskovalnimi inštitucijami**: Sprejem predstavnikov Inštituta Jožef Štefan v rudniku za opravljanje raziskav, izvedba meritev radona v rudniku s strani Zavoda za varstvo pri delu in slovenske vojske.
- Izdelava in tisk **novega promocijskega letaka** rudnika v angleškem (500 kos) in slovenskem jeziku (1.000 kos), tisk dopisnic za otroke (300 kos).
- **TV/radio promocija**: snemanje RTV Slovenija o kulinarični ponudbi rudnika ter projektu Okusi domačnosti (objavljeno Slovenska kronika ter Radio prvi »Po Sloveniji«), članek o rudniku v časopisu Dnevnik, v rubriki prosti čas, snemanje oddaje Ljubezen po domače (POP TV) pred rudnikom, snemanje oddaje Jutro na planetu (Planet TV) pred rudnikom (ter tudi v Oglarski deželi in v Zbirki Savskih prodnikov).
- **Razvoj in izdelava novih spominkov**: pomoč pri razvoju novih spominkov z minerali in embalaže v sodelovanju z Andrejo Kovač, dogovori z oblikovalko keramike Anjo Slapničar iz Ljubljane za možnost prodaje že izdelanih produktov premazanih s sitarjevskim pigmentom ter novih izdelkov z odpadnega materiala iz rudniške halde.
- **Donacije** za ogled IR: 6x za nagrajence akcije NVO stičišča: Prostovoljce zasavske regije 2022; 20x na karnevalu; 3x za 120 jubilej PGD Vače, 10x za projekt Turizmu pomaga lastna glava (TZS), 2x za Zvezo prijateljev mladine Domžale (Teden otroka).

- Prijava Rudnika Sitarjevec na razpis za pridobitev certifikata kakovosti za **vodena doživetja** – potrjen, ter kot del doživetja Kmetije Pr' Škunder v primeru slabega vremena kot zamenjava za Pustolovski park GEOSS - potrjen.

2. Nadgradnja obstoječe ponudbe Rudnika Sitarjevec

- Snemanje zgodb ter izvedba intervjujev z nekdanjimi rudarji**, potomci, sorodniki in lokalnimi pričevalci: g. Lokar, Anton Dragar, Fani Džurič, Bojanka Drnovšek, Radovan Petja, Mariela Lebinger, Mili Drnovšek, Vilijem Stopar, Tone Šuštaršič, Janez Šuštaršič ter priprava zapisov intervjujev na osnovi že izvedenih zvočnih posnetkov.
- Organizacija dveh in izvedba enega kulinaričnega dogodka **Sitarjevški hodi** (21.4.): več sestankov z gostincem in strokovnjakinjo za digitalno kampanjo, načrtovanje promocijske kampanje, priprava promocijskih besedil za spletne objave, članek za Krajevne novice, Občana, Kamniške novice in MojaObčina, kulinarično revijo Pet zvezdic, STO kulinarični dogodki, različne turistično-kulinarične FB skupine ter plačljive promocije na FB. Dogodka se je udeležilo 16 gostov iz Maribora, Laškega, Izlaka, Ljubljane, Litije in Šmartna pri Litiji.

3. Tržno komuniciranje

- Informiranje in promocija na lastnih socialnih omrežjih (FB & Instagram):

	2022	2023	Indeks rasti	% rasti
Št. objav	86	303	352	252
Doseg objav	31.016	76.336	246	146
Št. všečkov in odzivov	379	4.182	1.103	1.003
Št. komentarjev	36	157	436	336
Št. delitev	128	294	230	130
Št. novih všečkov FB strani	350	177	51	-49
Št. novih všečkov Instagram strani	/	0	/	/

- FB promocija za glasovanje za naj turistično atrakcijo Zasavja za rudnik Sitarjevec (uvrstitev: 2. mesto, 12 tekmovalcev).
- Informiranje in promocija na spletni strani rudniksitarjevec.si:

	2022	2023	Indeks rasti	% rasti
Uporabniki				
Št. uporabnikov	5,8 tisoč	8 tisoč	138	38
Povprečen čas dejavnosti	1 min 37 sek	52 sek	54	-46
Način iskanja aktivnih				
Organsko iskanje	4,3 tisoč	1,9 tisoč	44	-56
Direktno iskanje	1,5 tisoč	354	24	-76
Organsko iz soc. omrežij	763	596	78	-22
Priporočilo	529	105	20	-80
Države uporabnikov				
Slo	4,6 tisoč	7 tisoč	152	52
ZDA	610	369	60	-40
Srb	217	/	/	/
Hr	51	61	120	20

Fr	37	39	105	5
Nem	29	62	214	114
Au	/	33	/	/
Can	27	/	/	/
It	/	42	/	/
Strani z največ ogledi				
Pristajalna stran		7.545		
Cenik		3.758		
Glavni rov		2.649		
Kontakt in informacije		1.402		
Sitarjevski hodi		1.054		

- Promocija na sejmi in dogodkih:
 - Sejem Minfos (Tržič, 13.-14.5.): komunikacija z organizatorji, oblikovanje in tisk novih promocijskih letakov, izdelava promocijske cerade – prejeto priznanje za najlepše urejen razstaveni prostor na sejmu.
 - Festival Funšterc (Hrastnik, 9.9.) s kulinariko in s promocijskimi materiali rudnika. Prejemniki 1. nagrade za kulinariko in Zlatega kuolma za naj turistično atrakcijo Zasavja.
 - So-organizacija Mednarodnega dne geopestrosti (6.10): sestanek z Zavodom za varstvo narave, priprava vabila in komunikacija s šolami, spletni sestanek z organizatorji, priprava objav za spletne strani in socialna omrežja, srečanje s PR službo z ogledom dvorane, izvedba povpraševanj in nakup živil za pogostitve, vodenje po rudniku, druga pomoč pri organizaciji, izvedba (100 sodelujočih učencev na ustvarjalnih delavnicah pred rudnikom, 50 udeležencev okrogle mize v prostorih GŠ Litija- Šmartno, 40 obiskovalcev v rudniku). Daljši medijski prispevki o dogodku na Radiu Ognjišče, Valu 202 in RTV SLO Poročila.
- Plačljivo oglaševanje:
 - FB plačani 2 kampanji za Sitarjevške hode.
 - Plačljiva promocija območja v tiskanem in spletnem priročniku »Dobra ideja za izlet – Turistični priročnik za predsednike zaključenih skupin (distribuiranem v 5.000 izvodih oz. 15.000 spletnih ogledov, manjšim zaključenim skupinam, predsednikom društev in interesnih skupin, manjšim podjetjem do 50 zaposlenih ter organizatorjem izletov).

4. Pridobivanje dodatnih (evropskih investicijskih) sredstev

- Prijava na program Interreg SI-HR s projektom »MineStory« za oživitev separacije: sestanki partnerjev, ogledi separacije na terenu s slovenskimi partnerji in podizvajalci za pripravo idejne zasnove ureditve ter digitalnih rešitev, priprava zapisnika, izpolnjevanje obrazcev za prijavo, priprava aktivnosti in finančnega dela, usklajevanje s podizvajalci za digitizacijo – rezultate še čakamo.
- Ponovna prijava projekta T4PCHE (novo ime projekta ROAR) programa Creative Europe (Rudnik Sitarjevec Litija kot ena od treh pilotnih lokacij za digitizacijo). Projekt ni bil odobren.
- Prijava na program Horizon s projektom »ADPROMIN - Advanced PROduction of Industrial MINerals and metals from mining secondary resources« kot pridružen partner Zavoda za gradbeništvo Slovenije in naslavlja rudarske odpadke kot možen sekundarni vir za industrijske minerale in kovine – ni bil odobren.

5. Ostalo

- Skrb za **vodniško službo** v rudniku, srečanja z vodniki, organizacija ogledov, komunikacija z drugimi rudniki glede višine plačila turističnega vodenja.

- Skrb za **vzdrževanje reda in čistoče** pred in v rudniku, urejanje okolice rudnika in zunanjih objektov, ocvetličanje prostora pred rudnikom.
- **Izvedba tekočega vzdrževanja:** redni pregledi delovanja vseh svetil in svetilk, mesečni popis elektro števca, sodelovanje in administracija pri mesečnih pregledih rudarske nadzorne službe, pregledi gasilnih aparatov, sanacija pred rudnikom po junijskem neurju, nakup 10 kosov novih varnostnih pasov in samovarovalnih kompletov, montaža nove table za evidentiranje v dvorani rudnika, zamenjava poškodovane rešetke v bazenu GR, koordinacija odpravljanja poškodb oziroma zasutja jaškov na parkirišču in odlagališču jalovine, organizacija in izvedba delovne akcije v in pred rudnikom (18.9., 26.9): čiščenje stolov, transport peska v dvorano in posipavanje tal, čiščenje strehe recepcije, sečenja grmovja, izgradnja novih stopnic na haldi za pohodnike, dograditev dodatnih stopnic ob odlagališču jalovin, čiščenje kanalizacije pri zunanji pipi, priprava dokumentacije za pridobitev soglasja za postavitev sončne elektrarne pred rudnikom, ureditev zadrževalnika vode na mestu odlagališča jalovine, postavitev lesene ograje na nasipu odlagališča jalovine.
- **Koordinacija in sodelovanje pri investicijskem vzdrževanju:** več sestankov glede investicijskih dela v rudniku (strop in vpadnik), pregled pogodb, zapisnikov, popisa del in priprava reklamacije za zrušek v vpadniku, nadzor nad izvedbo del, ki so potekala od 18.8. do 15.9. (nadzor pri izvajanju, usklajevanje zunanjih izvajalcev pri zaključnih sanacijskih delih, prisotnost pri tehničnem pregledu); koordinacija dograditev lope za shranjevanje orodja.
- Koordinacija izvedbe **poletne šole v rudniku** za skupino 31 hrvaških študentov (poleg obiska rudnika so izvedli delavnico 3D snemanja in ustvarjali s pigmentom).

7. ŠTUDIJSKI OBISKI IN DOGODKI V ŠTEVILKAH V LETU 2023

Razvojni center Srca Slovenije je tudi v letu 2023 sodeloval na številnih dogodkih v Sloveniji in tujini.

Tabela 3: Ogledi dobrih tujih praks (DP) ali študijski obiski, število udeležencev

Študijski obiski	Št. udeležencev iz posameznih občin
DIGITAL GENERATIONS: 2 treninga za mlade (Grčija, Španija)	1 iz Litije + 1 iz Šmartna + zaposleni na RCSS
EU_SHAFE: 1 študijski obisk z ogledi DP	1 iz ministrstva + zaposleni na RCSS
YOUNG GREEN ENTREPRENEURS: 2 mednarodni izobraževanji (Španija, Slovenija)	2 iz Šmartna + 1 iz Dola pri Ljubljani + zaposleni na RCSS
FLOWER: 1 srečanje partnerjev in predstavitev dobrih praks	Zaposleni na RCSS
RE-CONNECT: 1 mednarodno izobraževanje (Litva)	1 iz Litije + 2 iz Kamnika + zaposleni na RCSS
ST3ER: 1 mednarodno izobraževanje	zaposleni na RCSS
MICROFUTURE: 2 študijska obiska z ogledi DP (Italija, Romunija)	zaposleni na RCSS
SUPPORTCARE: 1 trening (Belgija)	1 iz Litije + zaposleni na RCSS
EKO HRANA IN KRATKE DOBAVNE VERIGE: 3 študijski obiski z ogledi DP (Poljska, Švedska, Litva)	3 iz Litije + 3 iz Dola pri Ljubljani + 1 iz Lukovice + zaposleni na RCSS
RPSS: 1 strokovna ekskurzija za turistične ponudnike v Gradec	14 iz Litije + 6 iz Šmartna + 16 iz Kamnika + 3 iz Lukovice + zaposleni na RCSS
SKUPAJ – 14 ŠTUDIJSKIH OBISKOV	20 predstavnikov iz Litije

Tabela 4: Predstavitve domačih dobrih praks tujim udeležencem, število udeležencev

Dogodki s predstavitvami RCSS/Srca Slovenije	Št. udeležencev
1 dogodek v okviru projekta DIGITAL GENERATIONS: Srečanje partnerjev v Sloveniji	8 (2 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta MICROFUTURE: Predstavitve na dogodku programa Interreg Europe - Europe Let's cooperate	301 (1 iz RCSS)
1 dogodek: predstavitev LAS in kolektivne blagovne znamke Srce Slovenije LAG Ziembielska	20 (2 iz RCSS)
1 dogodek: predstavitev delovanja LAS na EU CAP Network event	61 (3 iz RCSS)
SKUPAJ - 4 DOGODKI	390 udeležencev, od tega 8 iz RCSS

Tabela 5: Dogodki v Srcu Slovenije, organizirani s strani RCSS, število udeležencev

Ostali dogodki v Srcu Slovenije v organizaciji RCSS	Št. udeležencev
5 dogodkov v okviru projekta Digital Generations: 1 dogodek »Izzivi zagotavljanja pomoči starejšim v lokalnem okolju«, 4 delavnice učenja digitalnih veščin starejših	84 (13 iz Litije, 11 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta SupportCare: 1 dogodek »Dan za skrb zase«	21 (1 iz Litije, 2 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta FLOWER: 1 predstavitev dobrih praks v naravi v Domu Tisje	20 (18 iz Litije, 2 iz RCSS)
13 dogodkov v okviru RPSS: 1 srečanje županov in občinskih koordinatorjev, 9 delavnic v okviru Konzorcija vrtcev in šol Srca Slovenije (oblikovanje gline, slamnikarstvo, zeliščarstvo, kovaštvo, varna prehrana), 1 ekskurzija za turistične ponudnike, 1 slavnostna podelitev certifikatov KBZ Srca Slovenije, 1 srečanje podjetnikov občine Lukovica	339 (6 iz Litije, 6 iz RCSS)
5 dogodkov v okviru Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije: 1 osrednji dogodek Slovenskega rokodelskega festivala, 3 rokodelski tabor, 1 predstavitev na MOS 2023	1.526 (5 iz Litije, 3 iz RCSS)
3 dogodki v okviru koncesije za turizem: 1 srečanje z vodniki po rudniku, 1 kulinarčni dogodek - Sitarjevski hodi, 1 Mednarodni dan geopestrosti, 4 srečanja deležnikov turizma	211 (100 iz Litije, 16 iz RCSS)
1 dogodek v okviru projekta BODI SOC: Socialna podjetja – specifike in primeri dobrih praks	22 (7 iz Litije, 5 iz RCSS)
1 dogodek v okviru participativnega proračuna v občini Lukovica: 1 predstavitev za občane	7 (1 iz RCSS)
8 dogodkov v okviru LAS: 1 ustanovna skupščina LAS Srce Slovenije, 7 delavnic za pripravo strategije LAS	270 (42 iz Litije, 30 iz RCSS)
2 dogodka v okviru LAS projekta Točka za starejše: 1 izobraževanje o prostovoljstvu, 1 izobraževanje o diabetesu	33 (23 iz Litije, 2 iz RCSS)
8 dogodkov v okviru LAS projekta Podjetno srce: 8 podjetniških delavnic za mlade	314 (71 iz Litije, 9 iz RCSS)
2 dogodka v okviru LAS projekta Park življenja: 1 zeliščarski sejem, 1 sadjarski sejem in tržnica na Levčevi domačiji	354 (2 iz RCSS)
1 dogodek v okviru LAS projekta Čebelja pravljica povezuje: 1 čebelarski sejem in tržnica na Levčevi domačiji	158 (1 iz RCSS)
SKUPAJ - 51 DOGODKOV	3.359 udeležencev, od tega 286 iz občine Litija in 90 iz RCSS

8. PODROČJA SODELOVANJA

Razvojni center Srca Slovenije uspešno sodeluje z različnimi ustanovami:

1. JAVNI SEKTOR: občine RPSS in LAS, ministrstva ter javni zavodi, npr. MZ, MGŠT, MKGP, Zavod za kulturo, mladino in šport Litija, Dom Tisje, Zavod za turizem, kulturo in šport Kamnik, Javni zavod Bogenšperk, Javni zavod Mekinjski samostan idr.
 2. EKONOMSKI SEKTOR: podjetja, podjetniki, rokodelci, turistični ponudniki in kmetije, npr. Mizarstvo Kos, Okrepčevalnica Kuhla, Frtica, Pustolovski park Geoss, Kmetija Škunder, Kmetija Pr' Boltjan, Joca Jamšek, Eko kmetijo Vovše idr.
 3. NEVLADNI SEKTOR: različna društva, npr. regionalno stičišče NVO, Litijski inkubator za skupnost in trajnost, KLIŠE, Društvo Lojtra, Kolesarsko društvo Litijski Tempomat, DU Litija, DU Šmartno, DU Lukovica, Mladinski center Kotlovnica Kamnik, KIKštarter, Mladinski klub AIA Mengeš, Aktiv žena Plamen, Športno društvo Dolsko idr.
 4. AKADEMSKI IN RAZISKOVALNI SEKTOR: šole in vrtci, vključeni v Konzorcij šol in vrtcev Srca Slovenije (iz Litije: Gimnazija Litija, OŠ Litija, OŠ Gradec), IC Geoss, Mestni muzej Litija, strokovnjaki z nacionalnega nivoja z različnih področij, Filozofska fakulteta (Oddelek za geografijo), Biotehniška fakulteta, Kmetijski inštitut idr.
- Predstavnike vseh omenjenih sektorjev se vključuje v izvajanje aktualnih (evropskih) projektov in program RPSS, LAS ter turizem. Prav tako imajo pomembno odločevalsko vlogo v 76-članski Skupščini LAS Srce Slovenije.

9. CILJI IN KAZALNIKI REZULTATOV

9.1 DOSEŽENI IN NEDOSEŽENI CILJI V LETU 2023

Družba si je za **leto 2023** postavila naslednje ključne cilje:

1. Zagotovitev stabilnega financiranja in likvidnega poslovanja - DOSEŽEN

Družba redno in v rokih poravnava vse svoje obveznosti do vseh deležnikov (zaposlenih, dobaviteljev, projektnih partnerjev, banke, države). Podatki iz AJ PES-a kažejo, da je kazalnik tveganja družbe »nizek«.

Z večjim prilivom septembra 2023 v okviru EU projekta ST3ER (prejeli 50 % sofinancirane vrednosti projekta v višini 218.744; 305.000 EUR bo v okviru dveh razpisov v 2024 in 2025 namenjenih neposredno MSP-jem v turizmu), smo pri banki sklenili t.i. depozit na odpoklic v višini 250.00 EUR, kjer se denarna sredstva obrestujejo po obrestni meri 2,3 %.

Težav z likvidnostjo družba v letu 2023 ni imela.

2. Ustvariti dobiček za nadaljnje zmanjševanje bilančne izgube – DOSEŽEN

Družba je tudi v letu 2023 izkazala čisti dobiček poslovnega leta v višini 13.837,12 EUR. Pozitivni trend poslovanja se kaže že zadnjih 6 let. Z ustvarjenim dobičkom se pokriva prenesena izguba prejšnjih let, ki je v letu 2023 znašala 66.358,60 EUR.

Tabela 6: Gibanje čistega dobička v obdobju 2016 – 2023 v EUR

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
13.837	71.513	80.763	84.099	68.895	29.556	-22.665	-84.999

Tabela 7: Gibanje bilančnega dobička/izgube v obdobju 2016 – 2023 v EUR

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
-66.359	-80.196	-151.708	-232.472	-316.570	-385.465	-415.021	-34.396

3. Ohranjanje tržnega deleža na enakem nivoju kot v letu 2022 – NEDOSEŽEN

Družba je v letu 2023 beležila 248.674,32 EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je za 20 % manj kot v letu 2022. Sicer je povečala čiste prihodke od prodaje iz naslova opravljanja koncesijske dejavnosti turizma, zmanjšala pa čiste prihodke od prodaje iz naslova ostalih dejavnosti, predvsem vodenja in izvedbe projektov za druge organizacije in drugega strokovnega dela na vsebinah.

Od vseh čistih prihodkov od prodaje je bilo 52 % iz naslova opravljanja koncesijske dejavnosti ter 48 % iz naslova drugih tržnih dejavnosti.

Tabela 8: Gibanje čistih prihodkov od prodaje v obdobju 2016 – 2023 v EUR

2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
248.674,32	312.743,07	127.172,22	111.152,42	91.709,64	59.885,12	55.345,56	64.701,49

4. Znižati obrestno mero dolgoročnega kredita – DOSEŽEN

Septembra 2023 smo sklenili dodatek k pogodbi o dolgoročnem kreditu (sklenjen avgusta 2021 v višini 250.000 EUR), s katerim smo zmanjšali fiksni pribitek k 6-mesečnemu EURIBOR-ju za 1,5 % (iz 4,25 % na 2,75 %).

5. Uspešen zaključek 3-ih projektov – DOSEŽEN

V letu 2023 so bili zaključeni 4-je projekti, in sicer 2 EU projekta EU_SHAFFE ter RE-CONNECT⁸ ter 2 LAS projekta sodelovanja, in sicer Mreža vodnih poti v Kamniško savinjskih Alpah ter Kolesarska veriga na podeželju (oba LAS projekta sodelovanja sta bila podaljšana; prvotni zaključek je bil predviden v 2022).

6. Pridobitev vsaj 4-h novih projektov – NEDOSEŽEN

V letu 2023 smo prijavi 8 novih EU projektov, 1 v skupni vrednosti financiranja 15.570 EUR je bil odobren, 6 ni bilo odobrenih, rezultate 1 še čakamo (Mine Story – program Interreg Slovenija – Hrvaška - 386.909,60 EUR). V marcu in v začetku aprila 2024 smo oddali 7 novih prijav za EU projekte.

7. Vključitev v SPOT financiranje v Zasavski regiji – NEDOSEŽEN

Območno obrtno-podjetniška zbornica Zagorje ob Savi je vodilni partner regijskega SPOT Zasavje (država financira 12 SPOT regij, in sicer 1 v vsaki statistični regiji). Z OOO Zagorje smo stopili v stik še pred objavo »Javnega razpisa za zagotavljanje celovitih storitev za potencialne podjetnike in podjetja preko podpornih institucij za obdobje od 2023 do 2025« in se dogovorili za sodelovanje, v kolikor bodo razpisni pogoji to omogočali. Septembra 2023, ko je bil razpis objavljen, je bilo ugotovljeno, da so se razpisni pogoji še poslabšali. Kvote regijskih svetovalcev in mentorjev se niso povečale, kljub temu, da se je regiji na novo pridružila še občina Litija, hkrati pa je bilo znižano plačilo svetovalcev in mentorjev. Za regijo Zasavje je bilo tako predvideno financiranje le kvote za 1 SPOT svetovalca ter 1 podjetniškega mentorja, kar pa je v okviru konzorcija SPOT Zasavje že pokrito. Institucije, ki izvajajo SPOT svetovanje in mentoriranje so, poleg OOO Zagorje ob Savi, še Območna obrtno-podjetniška zbornica Trbovlje ter Regionalni center za razvoj d.o.o.. Registracijske SPOT točke, kot je tudi na Razvojnem centru Srca Slovenije, pa morajo same zagotavljati sredstva za kritje.

8. Potrditev RCSS kot vodilnega partnerja LAS Srce Slovenije ter izdelava in potrditev nove strategije

lokalnega razvoja LAS Srce Slovenije – DOSEŽEN

⁸ V Poročilu o delu Razvojnega centra Srca Slovenije d.o.o. za leto 2022 je bil naveden napačen datum zaključka projekta Re-connect (oktober 2024). Pravilen datum je oktober 2023.

Januarja 2023 je 70 predstavnikov javnih institucij, podjetij, društev, zavodov, organizacij in posameznikov iz občin Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji s podpisom konzorcijske pogodbe formalno vzpostavilo Lokalno akcijsko skupino Srce Slovenije za obdobje delovanja do leta 2027, ki jo bo tudi dalje vodil Razvojni center Srca Slovenije.

S ciljem priprave nove strategije, smo v letu 2023 izvedli sedem delavnic s 190 lokalnimi deležniki, dve srečanja ožje fokusne skupine in opravili več kot 50 osebnih in telefonskih razgovorov s potencialnimi nosilci projektnih idej in drugimi akterji z območja LAS. Z namenom zbiranja projektnih idej smo objavili tudi spletni obrazec ter vzpostavili stik s podpornimi strokovnimi organizacijami, ki imajo pregled nad posameznimi področji gospodarskega in družbenega življenja na območju. Izvedli smo tudi več sestankov in študijskih obiskov za projekte sodelovanja z drugimi lokalnimi akcijskimi skupinami.

Na podlagi vseh vhodnih informacij smo pripravili dokument »Strategija lokalnega razvoja LAS Srce Slovenije 2021-2027« in ga posredovali v javno obravnavo. 12. julija 2023 sta ga potrdili Razvojni svet in Skupščina LAS Srce Slovenije. 29. januarja 2024 smo prejeli tudi odločbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, s katero potrjuje LAS Srce Slovenije in Strategijo lokalnega razvoja. LAS je v tem obdobju upravičen do podpore za izvajanje projektov ter za upravljanje, spremljanje in vrednotenje strategije in njene animacije v skupni vrednosti 2.560.345,04 EUR.

9. Povečanje števila obiskovalcev v Rudniku Sitarjevec, tudi tujih in povečanje števila prodanih turističnih programov/izletov na območju za 20 % - DELNO DOSEŽEN

Rudnik Sitarjevec je v letu 2023 obiskalo 4.235 obiskovalcev, kar je za 631 oz. 18 % več kot leto poprej. Od tega je bilo tujih obiskovalcev 374 oz. 9 %, kar je za 1.458 % več kot leto poprej.

Največ, t.j. 67 % obiskovalcev si je ogledalo Izvozni rov (kar je 2 % manj kot v letu 2022), kombiniranega ogleda Izvoznega in Glavnega rova se je poslužilo 17 % obiskovalcev (kar je 6 % več kot v letu 2022), 14 % obiskovalcev si je rudnik ogledalo s škratom (kar je 2 % manj kot v letu 2022) in 3 % obiskovalcev si je ogledalo Glavni rov (kar je enako kot v letu 2022). Prihodki iz naslova prodanih vstopnic za ogled rudnika so znašali 25.685,20 EUR (kar je 43 % več kot v letu 2022). Stroški iz naslova rudnika so znašali 64.945,92 EUR (kar je 30 % več kot v letu 2022).

Preko TIC Litija je bilo v letu 2023 izvedenih 43 turističnih vodenj skupin po občini Litija, ki so skupaj obsegale 1.193 oseb. Glede na leto 2022, ko je bilo izvedenih 22 vodenj za skupaj 688 oseb gre za 73 % povečanje števila obiskovalcev oz. 95 % večji število turističnih vodenj. Prihodki iz naslova turistični vodenj so znašali 10.913,36 EUR (kar je 98 % več kot v letu 2022). Stroški iz naslova turistični vodenj so znašali 6.548,32 EUR (kar je 95 % več kot v letu 2022).

10. Razvoj novega kulinarичnega produkta v Rudniku Sitarjevec - DOSEŽEN

V sodelovanju s Krčmo na Gradu Bogenšperk smo razvili kulinarični produkt, ki smo ga poimenovali Sitarjevski hodi. Vključeval je izposajo čelade in tople odeje, kozarec penine in pozdrav iz kuhinje kot dobrodošlico, vrhunsko 5-hodno večerjo z vinsko spremljavo, ki je vsebovala pretežno lokalne sestavine in izdelke s potrjeno kakovostjo kolektivne blagovne znamke Srce Slovenije, mehansko glasbeno spremljavo, pripovedovanje izvirnih lokalnih rudarskih zgodb vezanih na kulinariko, kratko vodenje po Izvoznem rovu ter darilo za udeležence (mineral iz rudnika v leseni škatlici).

Načrtovana sta bila 2 kulinarična dogodka. Prvi, ki se ga je udeležilo 16 oseb iz Maribora, Laškega, Izlake, Ljubljane, Litije in Šmartna pri Litiji, je bil izveden 21. 4.. Drugi je bil načrtovan 30. 9. in prestavljen na 27. 10. 2023. S strani Krčme na Gradu je bil dogodek je bil 2. dogodek na koncu odpovedan zaradi časovne in kadrovske stiske.

Za promocijo Sitarjevskih hodov smo, v sodelovanju z zunanjo marketinško agencijo, pripravili plačane digitalne kampanje, prav tako pa smo udeležence vabili preko različnih spletnih (več turistično-kulinaričnih FB skupin, STO kulinarični dogodki) in televizijskih objav ter člankov v različnih lokalnih časopisih in kulinarični reviji. Pisno smo o dogodku obveščali tudi lokalne turistične ponudnike in dotedanje obiskovalce rudnika.

Naslednji dogodek je načrtovan v novembru 2024.

11. Uvedba nove digitalne izkušnje ob obisku Rudnika Sitarjevec – DELNO DOSEŽEN

Razvoj tovrstnih digitalnih vsebin je dolgotrajen, tehnično in finančno zahteven proces, zato je nujno zagotoviti dovolj sredstev za izvedbo. Iz tega razloga smo junija 2023, skupaj s projektnimi partnerji, oddali prijavo projekta na javni razpis programa Interreg Slovenija – Hrvaška, v katerem se načrtuje ureditev območja, kjer je nekdanja rudniška separacija, kjer bi, med drugim, obiskovalcem ponudili tudi novo digitalno izkušnjo.

Načrtovali smo jo skupaj s strokovnjaki na področju razvoja digitalne igrifikacije in pripravili načrt izvedbe inovativne izobraževalne igre, poimenovane »Lov na izgubljeni mineral«, ki bi se izvajala z uporabo pametnih naprav (tablice, telefoni) za skeniranje QR kod na vsaj 6 točkah na lokaciji separacije, ki odpirajo določene igralne vsebine z uporabo VR in AR tehnologije. V prijavljenem projektu smo za razvoj digitalne igre predvideli 120.000 EUR ter dodatnih 2.000 EUR za nakup 5 tablic za izvedbo igre s strani skupine obiskovalcev. Dodatno smo načrtovali tudi izdelavo VR videa za promocijo turističnega produkta na sejamskih in drugih promocijskih dogodkih izven lokacije rudnika (9.000 EUR) ter nakup 4 kosov VR očal (1.000 EUR).

Na rezultate razpisa še čakamo.

12. Povečanje števila dnevnih obiskovalcev na ključnih turističnih točkah v Litiji - DOSEŽEN

V primerjavi z letom 2022 se je na 9-ih ključnih turističnih točkah v letu 2023 število dnevnih obiskovalcev, glede na prodano število vstopnic, v letu 2023 povečalo za 11,5 %.

Turistične točke	Št. obiskovalcev 2022	Št. obiskovalcev 2023	Indeks rasti	% rasti
Adrenalinski park GEOSS	9.840	9.580	97	-3
Mestni muzej Litija	1.104	1.817	165	65
Rudnik Sitarjevec	3.604	4.235	118	18
Oglarska domačija Brinovec	320	1.340	419	319
Smučišče Dole pri Litiji	611	602	99	-1
Družinsko gledališče Kolenc	2.071	2.000	97	-3
Skupaj	17.550	19.574	112	12

13. Vzpostavitev rokodelskega centra Srca Slovenije v fizični obliki in zaposlitev vodje centra – NEDOSEŽEN

Kljub prizadevanjem Razvojnega centra Srca Slovenije za vzpostavitev Rokodelskega centra Srca Slovenije in zaposlitev vodje, cilja nismo dosegli. Objava javnega poziva Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport 29. januarja 2024 je sicer ponudila priložnost za uresničitev našega cilja v skladu z novim Zakonom o ohranjanju in razvoju rokodelstva, a smo ob pregledu razpisnih pogojev ugotovili, da ne izpolnjujemo zahtev, zlasti tistega, ki zahteva najmanj dve zaposleni osebi, ki delujeta v celoti ali pretežno na področju rokodelstva. V Razvojnem centru trenutno ne razpolagamo s takšnimi kadri, saj so sodelavci zaposleni tudi na drugih projektih, ki niso povezani z rokodelstvom. Finančna sredstva so dodatno omejena, saj bi država sofinancirala

le eno bruto plačo zaposlenega, preostanek pa bi morali zagotoviti iz lastnih sredstev, s katerimi trenutno ne razpolagamo. V javnem pozivu ni bilo jasno opredeljeno, iz katerega vira bi financirali vsebine 2-letnega programa dela, ki bi se moral začeti izvajati že v januarju 2023. V tako kratkem času ni bilo realistično pričakovati podpore Občin, ki so že razporedile proračunska sredstva za letošnje leto. Zato smo sprejeli odločitev, da se prijavimo na prihodnji razpis čez dve leti, medtem pa bomo skušali zagotoviti celovite pogoje za delovanje, vključno s podporo Občin pri sofinanciranju delovanja rokodelskega centra.

9.2 NAČRTOVANI CILJI ZA LETO 2024

Družba si je za leto 2024 postavila naslednje ključne cilje:

1. Zagotovitev stabilnega financiranja in likvidnega poslovanja
2. Ustvariti dobiček za nadaljnje zmanjševanje bilančne izgube
3. Ohranjanje tržnega dela na vsaj enakem nivoju kot v 2023
4. Dvig plač zaposlenih (približevanje povprečnim plačam v Sloveniji)
5. Uspešen zaključek 6-ih projektov
6. Pridobitev vsaj 4-ih novih projektov
7. Povečanje števila dnevnih obiskovalcev na ključnih turističnih točkah v Litiji
8. Povečanje števila obiskovalcev v TIC Litija in Rudniku Sitarjevec za 20%
9. Povečanje prodaje spominkov in lokalnih izdelkov za 10%
10. Doseči pogoje za prejem srebrnega znaka Slovenia Green za destinacijo Litija – Šmartno
11. Razvoj vsaj 1 novega turističnega programa

9.3 METODOLOGIJE ZA SPREMLJANJE DOSEGANJA CILJEV

Rezultate oz. cilje našega dela preverjamo in vrednotimo z/s:

- Pregledom realizacije doseženih ciljev na nivoju podjetja in ključnih programov (RPSS, LAS, Koncesija).
- Izkazom poslovnega izida.

Ocena usklajenosti izvajanih programov in potreb v praksi

Ocenjujemo, da izvajani programi v veliki meri sledijo potrebam na terenu, kar dosežemo z usklajevanjem letnih programov dela z ustanoviteljem in ostalimi občinami RPSS. Programe dela RPSS prilagajamo posameznim občinam in se tako v določenih delih med seboj razlikujejo, saj se usklajujemo glede njihovih realnih potreb, ki jih vnesemo v letne programe dela.

Merjenje kvalitete doseženih rezultatov in kakovosti svojih storitev z vidika notranjega in z vidika zunanega vrednotenja

Z vidika notranjega vrednotenja ocenjujemo, da so doseženi rezultati in kakovost opravljenih storitev na primerni kakovostni ravni, zunanega vrednotenja pa v družbi ne izvajamo.

Ukrepi za izboljšanje oz. povečanje učinkovitosti svojega dela

Izboljšanje učinkovitosti izvajanih programov lahko dosežemo z/s:

- Izvajanjem nacionalnih in EU projektov s čim bolj konkretnim vključevanjem uporabnikov (lokalnih deležnikov) ter z usposobljenimi vodji projektov.
- Stalno komunikacijo z občinami RPSS oz. LAS pri zasledovanju njihovih potreb.
- Vključevanjem v nova partnerstva oz. projekte z največjo možno dodano vrednostjo za območje Srca Slovenije (uporabnost rezultatov).
- Vzpostavljanjem sinergij med posameznimi projekti za doseganje okrepljenih sinergijskih učinkov.
- Iskanjem priložnosti za trženje storitev in prenos dobrih praks tudi izven Srca Slovenije.
- Utrjevanjem svoje pozicije in krepitvijo prepoznavnosti storitev priprave in vodenja projektov za druge organizacije.
- Učinkovitejšo organizacijo dela.

10. NAJVEČJE TEŽAVE PRI DELOVANJU/IZVAJANJU PROGRAMOV

Pri izvajanju programov se družba srečuje z naslednjimi težavami oz. ovirami:

- Omejena kadrovska kapaciteta s specifičnim, strokovnim znanjem prijavljanja, izvajanja in poročanja na (evropskih) projektih ter na področju turizma in velika časovna obremenitev zaradi številnih projektov in programov, ki jih družba izvaja.
- Daljše bolniške odsotnosti.
- Specifični cikli pri izvajanju aktivnosti in projektov, ki povečajo časovno obremenjenost zaposlenih.
- Visoka stopnja birokratizacije v vseh fazah izvajanja projektov, ki je časovno potratna.
- Bistveno višja stopnja konkurence pri prijavljanju na (evropske) projekte v primerjavi s preteklimi leti.
- Nizka motivacija oz. razpoložljivost lokalnih deležnikov za prisotnost na različnih izobraževanjih, usposabljanjih in drugih dogodkih, ki jih družba organizira.

11. OCENA TVEGANJ ZA RAZVOJ IN DELOVANJE DRUŽBE V PRIHODNOSTI

Ocenjujemo, da so določena tveganja za razvoj in delovanje družbe v prihodnje podobna tveganjem, s katerimi se soočajo vsi poslovni subjekti, t.j. znatno povišanje različnih stroškov ter obrestnih mer kot posledica negotovih gospodarskih in političnih okoliščin.

Specifično, vezano na poslovne aktivnosti družbe, pa ocenjujemo obstoj predvsem naslednjih tveganj:

- Nižje stopnje sofinanciranja (evropskih) projektov zaradi povečevanja stopnje razvitosti Slovenije, kar pomeni več lastne soudeležbe pri financiranju projektov. Z vključitvijo novih, manj razvitih držav v EU, bo v prihodnje ta stopnja še nižja.
- Večji poudarek države na črpanju povratnih sredstev za izvajanje projektov (manj razpoložljivih nepovratnih sredstev).
- Zagotavljanje premostitvenih sredstev za tekoče izvajanje odobrenih evropskih in drugih projektov, v primeru, da je istočasno potrjenih več projektov.
- Zmanjšanje sredstev za izvajanje določenih »mehkih« projektov s strani občin, ki najemajo družbo za izvajanje storitev, predvsem zaradi novih investicijskih ciklov občin.
- Več stroškov s tekočim vzdrževanjem rudnika Sitarjevec Litija, ki je posledica neugodnih klimatskih pogojev jame ter življenjskega cikla materialov in opreme (več popravil, zamenjav opreme ipd.).
- Pomanjkanje strokovnega kadra s področja turizma za razvoj dejavnosti v prihodnje.

12. KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO IN UPORABNIKI STORITEV

Razvojni center Srca Slovenije se predstavlja javnosti s svojo udeležbo na različnih konferencah, posvetih, sejnih, seminarjih in izobraževanjih, ki jih organizira sam ali z zunanjimi partnerji.

Informiranje in komunikacija se je v letu 2023 redno izvajala preko različnih komunikacijskih kanalov:

- Spletni portal Srca Slovenije: www.srce-slovenije.si
- Spletni portal LAS Srce Slovenije: www.las-srceslovenije.si
- Spletna stran Rudnika Sitarjevec Litija: www.rudniksitarjevec.si
- Spletna stran TIC Litija: www.visitlitija.si
- Facebook in Instagram profil Srca Slovenije: <https://www.facebook.com/the.heart.of.slovenia> in https://www.instagram.com/heart_of_slovenia/⁹
- Facebook in Instagram profil Rudnika Sitarjevec Litija: <https://www.facebook.com/rudniksitarjevec>¹⁰ in https://www.instagram.com/rudnik_sitarjevec/
- Facebook in Instagram profil Visitlitija: <https://www.facebook.com/visitlitija/> in <https://www.instagram.com/visitlitija/>¹¹
- Twitter profila Srca Slovenije: <https://twitter.com/SrceSlovenije>
- Youtube profil Srca Slovenije: <https://www.youtube.com/@SrceSlovenije>
- Youtube profil Visitlitija: <https://www.youtube.com/@visitlitija9267>
- Mesečni spletni informator Srca Slovenije (Srce Slovenije Info)
- Spletni novičnik Rokodelske novice iz Srca Slovenije (izšel 3x)
- Priložnostno objavljanje novic na spletnih straneh sodelujočih občin
- Tiskane objave v lokalnih glasilih (npr. Litijski Občan, Krajevne novice, Kamničan(ka), Rokovnjač, Pletenice)
- Spletni novičarski portali: www.mojaobcina.si (Litija, Šmartno pri Litiji, Lukovica ...)
- Sodelovanje z lokalno televizijo ETV HD
- Komuniciranje v mreži evropskih partnerjev preko projektnih novičnikov
- Komuniciranje z mrežo lokalnih in nacionalnih predstavnikov medijev ob pomembnejših dogodkih

⁹ V letu 2023 je bilo pridobljenih 260 novih sledilcev na Facebooku in 63 na Instagramu. Št. ustvarjenih objav: 164, doseg objav: 51.220, št. všečkov in odzivov na objave: 3.652, št. komentarjev: 222, št. delitev objav: 283.

¹⁰ V letu 2023 je bilo pridobljenih 228 novih sledilcev na Facebooku. Št. ustvarjenih objav: 303, doseg objav: 76.366, št. všečkov in odzivov na objave: 4.182, št. komentarjev: 157, št. delitev objav: 294.

¹¹ V letu 2023 je bilo pridobljenih 208 novih sledilcev na Facebooku in 7 na Instagramu. Št. ustvarjenih objav: 223, doseg objav: 62.314, št. všečkov in odzivov na objave: 2.764, št. komentarjev: 80, št. delitev objav: 281.

- Stalno telefonsko in elektronsko obveščanje ponudnikov po mrežah oz. kontaktih Razvojnega centra Srca Slovenije na relevantne teme za posameznike in inštitucije (razpisi, dogodki, sejmi, natečaji, izobraževanja, idr.)

direktorica:

Mojca Štepic